

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

*Hugin og Munin
flyver hver dag
over jordens flade.
Jeg ængstes for Hugin,
at mer' han ej kommer;
dog mere jeg ængstes for Munin.
(Fra Den ældste edda).*

BORDINGS FRISKOLE 2005

BORDINGS FRISKOLE

Øster Søgade 86-88, 2100 København Ø, Tlf: 35 38 69 08, Fax: 35 43 31 80
Kontoret er åbent kl. 9 - 15

E-mail: kontor@bordings-friskole.dk · Hjemmeside: www.bordings-friskole.dk

Skoleleder: *Mogens Krabek*. Træffes efter aftale med kontoret og på mail:
mogens.krabek@bordings-friskole.dk

Viceskoleleder: *Henrik Ravn Nissen*. Træffes inden for normal skoletid efter aftale med kontoret

Skolesekretærer: *Marianne Engelhardt* og *Kirsten Brenting*

Skolepedel: *Laurids Dyrmosé*, Øster Søgade 88, 2100 Ø. Tlf. 35 38 42 09 /
40 84 39 13

Fritidsordningen: Daglig leder *Jesper Jørgensen*

"SYD" (bh.klasse): Tlf. 35 27 10 88 - kun telefonbesked før
kl. 9 og efter kl. 13.30

"NORD" (1.-3. kl.): Tlf. 35 27 10 87 - kun efter 13.30.

Friskolegården: Tomsgårdsvej 1, 4672 Klippinge. Tlf. 56 57 86 08.

Kontaktlærer: *Jette Fuglebæk*. Tlf. 46 40 93 03

Musikskolen: leder *Edle Nørgaard*, Magdelonevej 16, 2400 NV. Tlf. 35 83 94 72 /
27 39 46 90

Styrelsen: Formand *Peter Vig Jensen*, Elmegade 22, 1.th., 2200 N.
Tlf. 35 36 06 16

Forældrerådet: Formand *Marianne Skovgaard Hansen*, Serridslevvej 36, 1.th.,
2100 Ø. Tlf. 35 42 06 43

Skolens tilsynsførende: *Kirsten Hastrup*, Pile Allé 19A, 3.th. 2000 F.
Tlf. 33 21 08 90. Og *Michael Wahl Andersen*, Pernillevej 6, 2400 NV.
Tlf. 35 85 43 10

Skolelæge: *Eva Due*. Kan evt. træffes via skolesundhedstjenestens kontor -
tlf. 33 17 33 17

Skolesundhedsplejerske: *Eva Volden*. Træffes sædvanligvis på skolen på tirsdage.
Kan træffes via socialcentret – tlf. 33 17 49 10

Skolepsykolog: *Inge Horn*, PPR distrikt NØ, Krausesvej 3, 2100 Ø.
Tlf. 35 38 50 36

Talehøre konsulent *Leni Nielsen*, PPR distrikt NØ, Krausesvej 3, 2100 Ø.
Tlf. 35 38 50 36

Børnetandpleje. Klinikken findes på Heibergskolen, Randersgade 12, 2100 Ø.
Tlf. 82 32 41 61

Skolens fotograf: *Marianne Guldbrandsen*, Hjalmar Brantings Plads 4, 2100 Ø.
Tlf. 35 38 11 22

INDHOLD

ÅRET PÅ LANGS

Fra generalforsamlingen d. 16.03 2005:

Styrelsens årsberetning - v. Peter Vig Jensen 3

Beretninger fra skolens tilsynsførende
v. Michael Wahl Andersen og Kirsten Haastrup 8

Skolelederens beretning v. Mogens Krabek 11

Beretning fra forældrerådet -
v. Marianne Skovgaard Hansen og Charlotte Hauch 15

Nyt siden generalforsamlingen - v. Mogens Krabek 16

ÅRET PÅ TVÆRS

Årets gang i indskolingen –
v. Annette A. Frandsen og Hanne Rasmussen 18

Årets gang på mellemtrinet –
v. Christian Veitner og Jens Peter Mortensen 20

Årets gang i Fritidsordning-Syd – v. Gunilla Smith 21

Årets gang i Fritidsordning-Nord – v. Jesper Jørgensen 21

Dannelsesrejse til London á la Bordning – v. Niels Overgaard 23

Fodboldåret på Bordings – v. Jesper Jørgensen 24

Emneuge med H.C. Andersen
En uge med Andersen – v. Vibeke Larsen 26

Tingseventyr – v. Amanda, Signe og Asta, 3.B 27

*Fra skolens 60 års jubilæum: skolefest d. 2 april og reception
d. 4 april 2005*
Festtale – v. Jesper Grunwald 29

Bordings treenigheder – v. Mogens Krabek 36

Fra lærerne ved receptionen – v. Helge Kjær Nielsen	37
Tale ved receptionen – v. Mogens Krabek	38
<i>Fra 9. klassernes ture</i>	
York tur/retur med 9.A – v. Andreas Saxild og Andreas Skovgaard, 9.A	42
Tjekkiet tur/retur med 9.B – v. Mikkel Winckler, 9.B	44
<i>Fra dimissionen for 9.klasserne d. 16. juni 2005:</i>	
Årgang 2005. Afgangseleverne fra 9. kl. og deres hovedlærere	47
Farvel Bordings fra 9.A v. Rikke Rasmussen og Maj Bjerre, 9.A	48
Afskedssang fra 9.B – v. Liv Urban Swart og Simone Bartholin, 9.B .	50
SKOLEN PÅ LANGS	
Morgensangens ABC – v. Mogens Krabek	51
Grundlag – Skolekredsen – Skolens styrelse – Forældreråd – Elevråd – Fritidsordningen – Friskolegården – Musikskolen – Foreningen “Bordings Friskoles Venner”	52
Fag- og timeplan 2005-06	56

SKOLEKREDSSENS GENERALFORSAMLING

16.03 2005

STYRELSENS ÅRSBERETNING

v. Peter Vig Jensen, formand

Styrelsen

Ved sidste års generalforsamling udtrådte Kirsten Ravnbøl Mikkelsen, Anne-Mette Thode og Marie Louise Kiil Bang af Styrelsen, hvor de blev behørigt takket for deres indsats. Herefter blev Claus Østergård og Jette Baden nyvalgt som suppleanter, og Maiken Faurby blev nyvalgt som medlem af Styrelsen, der i øvrigt består af Hans Jørgen Whitta-Jacobsen, Søren Malling, Jeppe Gaardbo og Peter Vig Jensen. Efter generalforsamlingen konstituerede Styrelsen ved at genvælge Hans Jørgen Whitta-Jacobsen som næstformand og Peter Vig Jensen som formand.

Kort efter generalforsamlingen valgte Jeppe Gaardbo at træde ud af Styrelsen, da et akut arbejdspress gjorde det umuligt at finde den fornødne tid til styrelsesarbejdet. Styrelsen takkede Jeppe for indsatsen, hvorefter suppleant Jette Baden afløste Jeppe i Styrelsen.

I det forgangne år har Styrelsen særligt haft fokus på fire områder: Renovering af Sydgården, byggesagen (nyt skolehus og ombygningen af hovedhuset), skole/hjem-samarbejde samt udarbejdelsen af nye vedtægter som følge af ny lovgivning på vores område.

Det har nok været lidt i overkanten at arbejde både med sydgårdsrenovering og den store byggesag på samme tid, hvorfor sidstnævnte blev sat i bero i første halvdel af året, ligesom Styrelsen fortsat har planer for skole/hjem-samarbejdet, hvorfor der vil blive arbejdet videre med dette område i 2005.

Om lærerne

Der har også i 2004 været blæst om ele-

veres udbytte af undervisningen i den danske børneskole, ikke mindst som følge af PISA-undersøgelserne, der er en international test og sammenligning af elevernes standpunkt i de respektive deltagerlandes skolesystem. Bordings Friskole har i 2004 deltaget i den særlige undersøgelse af afgangselevernes standpunkt i København, også kaldet PISA-København. Vi kender ikke de specifikke resultater for Bording, men de frie skoler (og her særligt de danske) klarede sig generelt rigtigt godt.

PISA-undersøgelserne har fyldt meget og har ført et stærkt politisk fokus på test og karakterer med sig. Test og karakterer har aldrig fyldt meget på Bordings Friskole, og sådan kommer det forhåbentlig til at blive ved med at være. Lad mig i denne sammenhæng frit citere uden at kunne huske ophavsmanden til citatet: "Der mangler stadig at blive ført bevis for, at svin bliver federe af, at man vejer dem".

For ikke at komme til at virke alt for hovmodig og uden føling med den omgivende verden, vil det her være på sin plads at fremhæve karaktergennemsnittet for afgangsklasserne på Bording sammenlignet med gennemsnittet for de øvrige københavnske skoler. Her ligger vi nemlig klart i den pæne ende!

Så kære lærere, det glæder mig, at I fortsat arbejder med faglighed og undervisningsformer, men ret roligt ryggen, der er ingen grund til at indtage samme positur som tårnet i Pisa.

Lad mig også sige at det -indimellem blæsten om prøver og karakterer - har været en stor glæde at komme på skolen og se frugten af jeres (sam-)arbejde med elev-

Børnehaveklasserne på Friskolegården

erne, når der f.eks. har været inviteret til Bordingstan og teaterforestillinger på skolen.

I Styrelsen har vi også glædet os over den begejstring, I har vist i forbindelse med planlægning og gennemførelse af dannelsesuren til London, som Styrelsen havde afsat midler til med henblik på at bidrage til et fortsat godt kollegialt sammenhold blandt alle skolens medarbejdere. At turen så også tjente til at give faglig inspiration er kun et plus, som kalder på gentagelse, når lejligheden byder sig.

Det skal også nævnes, at skolen har sagt farvel til Henrik Christensen, Dorit Jeppson, Torben Mikkelsen og Kirsten Brinch. Stor tak til dem for deres indsats her på skolen.

I forlængelse af ovenstående afsked glædede Styrelsen sig over at kunne ansætte Jonas Jørgensen og Christine Holm Jensen., som tiltrådte i august 2004. Desværre har Christine siden forladt os, da hun fandt ud af, at hun skulle noget andet end at være lærer på Bordings Friskole.

Skole/hjem-samarbejde

Dette var et højt prioriteret område for Styrelsen i det forgangne år, hvor ikke alt blev nået, og hvor indsatsen fortsætter i 2005.

Første indsatsområde var en styrkelse af generalforsamlingen ved at fremme deltagelsen blandt forældrene. Dette lykkedes med det største fremmøde i flere år og en rigtig god stemning under hele generalforsamlingen. Vi vil fortsat forsøge at styrke fremmødet for på den måde at gøre denne vigtige begivenhed til et fælles anliggende for hele skolekredsen.

Dernæst besluttede Styrelsen at tilrette et langsigtet forløb med besøg på klasseforældremøderne. Ikke sådan at forstå, at alle klasser skal besøges hvert år, men således at en repræsentant fra Styrelsen vil aflæg-

ge besøg på det ene af årets forældremøder på fjerde klassesettrin og lægge op til en drøftelse af "det gode forældreskab". Dette vil være en årligt tilbagevendende begivenhed, som starter i foråret 2005, og måske på sigt kan udvides til også at omfatte syvende klassesettrin.

Samtidig har Styrelsen glædet sig over stor opbakning blandt forældrene til Bordingstan, teaterforestillinger og ikke mindst indsatsen med forældrene som "lærere for en dag", mens lærerne var i London.

Derudover har der været afholdt et ualmindeligt godt fællesmøde for forældrene i de nye børnehaveklasser, hvor også Styrelsen deltog med et indlæg om det at være forældre på Bordings Friskole. Også dette er en højt prioriteret og årligt tilbagevendende begivenhed.

Som en måske ny tradition blev der i 2004 afholdt julemarked på Bording. Dette opstod ud af ingenting, og ene og alene i kraft af nogle friske forældre. Godt gået – og kom endelig igen !

I 2004 blev der kun afholdt et enkelt skolekredsmøde. Det var til gengæld et meget vellykket arrangement med fortælling og diasshow om Grundtvigs liv og levned. Desværre var fremmødet mindre end småt, og det fik mig til at tænke på, hvad der egentlig skal til for at forældre af huse – og hvad der er et passende niveau for den slags aktiviteter på skolen i et hele taget.

Dette kunne måske være et emne for Forældrerådet, som Styrelsen igen i år har haft et rigtigt godt samarbejde med, ikke mindst i kraft af en engageret indsats fra rådets formand og næstformand. Det skal også fremhæves, at Forældrerådet i 2004 i samarbejde med elevrådet stod for salg af Bording T-shirts og trøjer i forbindelse med Bordingstan (rigtig god idé), har ydet en vigtig indsats i forbindelse med

valg af klasserepræsentanter til Rådet, og endnu en gang var garant for en god afvikling af skolens juleafslutning.

Sydgården

Styrelsen besluttede i 2004 at gennemføre en totalreovering af Sydgården, således at ikke kun legeområdet blev istandsat, men også det neden under i form af kloakker og fugtsikring af hovedbygningen. Projektet blev gennemført i sommerferien, og den nye Sydgård skulle have stået klar til at modtage eleverne efter ferien, men på grund af det ringe sommervejr trak reoveringen ud, så indvielsen først kunne ske i starten af september.

Heldigvis blev resultatet rigtigt godt, og vi har også kunnet glæde os over at modtage ca. 1,5 millioner kr. fra Københavns Kommunes byudviklingsmidler, som var et godt tilskud til de samlede omkostninger på 2,2 millioner kr. Tak til Københavns Kommune.

Mens vi andre holdt ferie stod Laurids og Else for tilsynet med sagen. Stor tak til dem og til Sydgårdsudvalget for det arbejde, der lå forud.

Arbejdet er i øvrigt ikke helt afsluttet, da vi har modtaget 75.000 kr. fra Kanafonden til kunstnerisk udsmykning af Sydgården. Tak til Kanafonden.

Byggesagen

Styrelsens planer for nybygning af pedelhus og ombygning af hovedhus blev præsenteret på generalforsamlingen i 2004. Styrelsen er nu kommet et stort skridt videre i sagen og vil komme med en grundig orientering på årets generalforsamling inden en forventet endelig fremlæggelse til beslutning på en ekstraordinær generalforsamling i indeværende år.

Siden sidst har Styrelsen besluttet at dele byggesagen op i to selvstændige faser. 1: Nybygning af pedelhus og 2: Ombygning af hovedhus. Dette primært for at sikre at

økonomien ikke skal løbe fra os. Det vil sige, at vi kan tage en pause, hvis det nye pedelhus skulle blive dyrere end forventet, selvom vi så ikke opnår alt det vi gerne ville med ombygningen i hovedhuset.

En væsentlig pointe er dog, at selvom anden etape med ombygning af hovedbygningen skulle blive udskudt, vil vi stadig kunne opfylde ambitionen om at skaffe mere plads til fritidsordningen, idet planen er at flytte musiklokalerne til det nye pedelhus.

Det skal også nævnes, at den del af hovedbygningen, der består af sangsalen, vil blive istandsat i 2005, da vi har modtaget 90.000 kr. fra Nordeafonden til dette formål samt malerier fra Ny Carlsberg Fonden. Også stor tak til disse fonde.

Styrelsen har i efteråret indhentet skitseforslag til nyt pedelhus fra fire arkitektfirmaer, som også blev inviteret til at komme med forslag til ombygning af hovedhuset. Ved årets generalforsamling vil Styrelsen præsentere det arkitektfirma, som vi ønsker at samarbejde med omkring udformningen af det nye pedelhus samt præsentere en opdateret version af økonomien i projektet.

Nye vedtægter

Som følge af den nye friskolelov skal der ske en fornyelse af vedtægterne på fri- og privatskoler. Bordings Friskole skal derfor have nye vedtægter, hvilket kun vil blive omtalt kort i denne beretning, da sagen har sit eget dagsordenspunkt.

Det primære formål med den nye lov, og de deraf afledte konsekvenser for skolerne vedtægter, er at professionalisere bestyrelserne, således at ansvaret for den enkelte skoles økonomi og virke pålægges bestyrelsen, og skolekredsens indflydelse og ansvar bliver som konsekvens heraf indskrænket.

I Styrelsens forslag til nye vedtægter er

der lagt vægt på, at skolekredsen så vidt som loven gør det muligt fortsat inddrages i skolens anliggender. Der lægges i øvrigt ikke op til grundlæggende ændringer, som f.eks. i forhold til skolens formål.

Skolens økonomi

Skolens økonomi er fortsat sund, og på trods af ekstraordinære udgifter til renoivering af Sydgård og gennemgribende i-standsættelse af elevtoiletter såvel inde som ude samt investering i ny IT, udviser regnskabet et overskud på 194.000 kr. for 2004.

Der er således plads i skolens økonomi til de forestående byggeplaner, men der er samtidig behov for at udvise fornøden omhu i den fremtidige budgetlægning, da stigningstakten for statstilskuddet i disse år er lavere end den tilsvarende stigning i lærerlønninger. Økonomi og budgetlægning

vil derfor også i de kommende år være et højt prioriteret område for Styrelsen.

Hold fast

Som afslutning vil jeg nævne, at det af Folketinget nedsatte udvalg vedrørende magtudredning også har gennemført en stor skoledemokratiundersøgelse, som viser, at skoleklassen som struktur udgør et væsentligt og grundlæggende udgangspunkt for udviklingen af børns sociale færdigheder og forpligtelser. Undersøgelsen slår fast, at tværgående gruppe- og projektarbejder er kommet for at blive, men at den opløsning af klasserne som lige nu foregår på mange skoler er nedbrydende for børns demokratiopfattelse.

Tillykke til Bording, fordi vi ikke blot holder fast ved skoleklassen, men også tør stå ved det!!

Beretninger fra skolens tilsynsførende

v. Michael Wahl Andersen og Kirsten Haastrup

I år blev det arrangeret sådan, at vi besøgte skolen i to forskellige uger i januar – februar måned. Vores rapport falder i to dele og slutter med en fælles konklusion.

1) Michael Wahl Andersen: Naturfag på Bordings

I forbindelse med mit tilsynsbesøg på skolen havde jeg, i forlængelse af debatten om danske skoleelevers kompetence indenfor de naturvidenskabelige fag, valgt at sætte fokus på denne del af skolens undervisning. Jeg besøgte derfor skolen i en faguge, der stod i naturvidenskabens tegn – og fulgte undervisningen i 1. og 3. klasserne, der havde "natur og teknik" og i en 9. kl., som havde fysik. Mit besøg viste mig, at skolen her fuldt ud lever op til, hvad der kan forventes inden for det naturfaglige område – med disse fags særlige arbejdsmåder og tilgange til forståelse af vores "naturlige" verden.

Bordings Friskole er som bekendt en grundtvig-koldsk friskole, hvor der derfor som traditionen byder, er fokus på historien og fortællingen. Og som holdnings-skole er det jo netop hensigten, at man her kan vælge fokus og tage stilling, så længe skolens tilbud er i overensstemmelse med love og bekendtgørelser for de frie grundskoler – og for folkeskolen, når det gælder kravene i forbindelse med afgangsprøven. Når man vurderer hvilke timer, der skal være på skemaet, vil og må der altid være tale om et valg. Dette gælder også for naturfagenes placering og synlighed i skolens undervisningstilbud, og i forbindelse med skolens overvejelser vil jeg bemærke:

- Fremover vil biologi og geografi også indgå i afgangsprøven efter 9. klasse, og skolen har derfor besluttet, at begge fag nu styrkes ved hver at have en time på skemaet fra 4.-9 kl.

- Faget "natur og teknik" indgår ikke på skolens skema, som det sker i folkeskolen. I stedet har 1.-3. kl. faget som faguger, mens de har fagene biologi og geografi på mellemtrinnet.

Denne ordning har sine kvaliteter og muligheder, men jeg fik også indtryk af, at bøger og materialer til teoretisk og praktisk undervisning i naturfag på de mindre klasser trænger til vedligeholdelse og udbygning.

2) Kirsten Haastrup: Dansk, engelsk og fortællefag

Mogens Krabek og jeg havde i samarbejde udarbejdet en plan, hvori der indgik dansk i de mindste klasser, engelsk på flere klassetrin samt fortællefagene Nordens historie og Bibel- og verdenshistorie.

Dansk i 1. og 2. klasse

En af mine vigtige opgaver som tilsynsførende er jo at udtale mig om, hvorvidt elevernes standpunkt i dansk lever op til, hvad der almindeligvis opnås i folkeskolen. Og for danskfaget er læsefærdighed jo central. Skal man tro de meget omtalte PISA - undersøgelser og den aktuelle politiske debat, forlader alt for mange børn folkeskolen som svage læsere; set i det lys er der ikke sat noget tårnhøjt niveau, som friskoleelever skal leve op til. Så ikke mindst på grund af emnets aktualitet var jeg glad for at kunne være med i to af Helle Holtens danskklasser (1. og 2. klasse) for selv at danne mig et indtryk af, hvordan det stod til med læsningen.

Det blev en meget positiv oplevelse. Eleverne i 1. klasse lavede læseteater, og jeg fik mulighed for ude på gangen at øve med en gruppe på 6 elever, der hver især skulle læse nogle linier op, der fungerede som replikker i et lille situationsspil. Inde i klassen kunne jeg senere overvære de

andre elevgrupperes præsentation af deres spil. Alle elever var tydeligvis dybt engageret i opgaven og klarede det godt, så fortsætter de sådan, er der god grund til optimisme. I 2. klasse bad Helle eleverne fortælle mig om, hvordan de arbejdede med læsning og skrivning, i klassen og derhjemme. Mange forskellige elever gav mig et fint indtryk af fx arbejdet med lyd og stavning (børnestavning), aftalerne om at læse hjemme med far eller mor samt aktiviteter, der kunne udvide ens ordforråd. Børnenes mundtlige beskrivelse af disse ret krævende emner vidnede om, at mange af dem havde en overraskende høj grad af bevidsthed om sprog og udvikling af sproglige færdigheder.

Fortællefag

Jeg havde i år ønsket at være med i nogle timer med Bibel- og verdenshistorie og Nordens historie.

Det er på en måde lidt skævt i forhold til mit hovedærinde, som er at vurdere elevernes standpunkt, og i disse fag er det jo af gode grunde læreren og hendes evne til at fortælle, der er i centrum. På den anden side forekommer det mig væsentligt, fordi der er tale om bærende fag for skolens værdigrundlag.

I de fire timer kom vi vidt omkring fra Tor-denskjolds bedrifter (5. kl.) til de Nytestamentlige beretninger om toldereren Zakæus og Lazarus' opvækkelser (4. kl.). På besøg hos 4.a blev de (og jeg) tryllebundet af Meela Guinness' fortælling om Mingdynastiet, som blev fint støttet af hendes fremvisning af nogle få kinesiske genstande: et smykke og en skål. Også Mette Wohlert fik utrolig meget ud af at knytte sin fortælling om bronzealderen til en medbragt ravkæde, der symboliserede Nordens guld. Denne udnyttelse af konkret materiale bidrog med en ny dimension til fortællingen i forhold til den, jeg husker fra mine egne skoledage på Bordings friskole i 50'erne.

Engelsk

I dette fag fulgte jeg i år både en 5.klasse, begge 6.-klasser og en 8.klasse og talte med flere af engelsklærerne om blandt andet læseplaner. Der var sket en del i faget siden sidst med læseplansudvikling og på materialefronten, hvor jeg bl.a. glædede mig over et fint hefte med American Folk Tales. Det tilhørende bånd bød på glimrende oplæsning af en person, der ydermere havde en relevant amerikansk udtale. I flere af klasserne blev der brugt pararbejde, hvilket gav mig god mulighed for at hjælpe nogle af parrene med at løse opgaverne og således danne mig et indtryk af de enkelte elevers ordforråd og udtale. I 8.klasse var der den dag individuelt arbejde i forbindelse med valg af frilæsningsbog, og her lykkedes det mig at lokke en pige lidt til side og snakke engelsk med hende. Det emne Helge Kjær Nielsen havde introduceret ved timens begyndelse var læringsstrategier, og den pige jeg talte med havde i hvert fald et højt bevidsthedsniveau med hensyn til, hvordan man bedst udvikler sit engelsk.

Drøftelse med Mogens Krabek

Et hovedtema i årets drøftelse blev forslaget til ny friskolelov, der blandt andet vil skærpe kontrollen med de frie skoler. I skrivende stund er forslaget til førstebehandling i Folketinget, og da dette således direkte berører de tilsynsførende ved skolerne, var jeg meget interesseret i at få Mogens' udlægning af, hvor sagen nu står. Vi berørte også PISA-undersøgelserne af danske skoleelevers læseforståelse og ikke mindst den måde, undersøgelsens resultater er blevet brugt på politisk. Jeg bragte også et punkt op, der hed støj. Her tænkte jeg ikke på den støj, som jo desværre af og til skabes af eleverne selv i det enkelte klasseværelse, men snarere på den støj, der kommer fra andre lokaler, ikke mindst musiklokalerne. Hvor er det godt og nødvendigt at der er gang i ombygningsplanerne!

Konklusion

Det er de tilsynsførendes opgave at udtale

sig om, hvorvidt elevernes standpunkt i fagene dansk, regning/matematik og engelsk står mål med, hvad der almindeligvis opnås og kræves i folkeskolen. Efter vort bedste skøn lever skolens elever

op til dette. Det gælder også for undervisningen i de natur- og fortællefag, som i år indgik i vores besøg.

Bordings fra luften, foto v. Birger Vilén, forælder på skolen.

SKOLELEDERENS BERETNING

v. Mogens Krabek

Ny friskolelov

Friskolens pædagogiske frihedsgrader er bestemt i friskoleloven. I den nuværende lov er de vigtigste bestemmelser:

- At vi skal forberede eleverne til at leve i et samfund med frihed og folkestyre
- At undervisningen kan stå mål med, hvad der i almindelighed kræves i folkeskole
- At skolens fagkreds skal rumme fag inden for de 3 hovedgrupper: kultur-, natur- og praktisk-musiske fag
- At hvis vi udbyder afgangsprøven efter 9. klasse, så skal vi forberede eleverne til at kunne bestå denne prøve

Disse 4 krav er vi forpligtet på, mens vi så i øvrigt har friheden til at tilrettelægge undervisningens indhold og form ud fra skolens grundlag og formål.

Straks efter sin tiltrædelse som undervisningsminister genfremsatte Bertel Haarder det forslag til ny friskolelov, som Ulla Tørnæs i december havde fremsat. Da forslaget følger af regeringsgrundlaget og tillige har støtte fra Socialdemokratiet og Dansk Folkeparti, så er flertallet på forhånd hjemme, for sådan spiller nu engang det politiske klaver.

Hovedpunkterne i den nye lov bliver:

- At vi nu for samtlige fag skal udarbejde fagplaner med slut- og delmål for, hvad eleverne på forskellige klassetrin må forventes at have lært – og læseplaner med angivelse af de emner og områder, som undervisningen på de forskellige trin i skoleforløbet skal indeholde
- At ministeriet har adgang til at underkende fagplanerne og pålægge, at skolen i stedet skal følge de fagplaner (Fælles Mål), som gælder i folkeskolen
- At vi nu skal beskrive, hvorledes den samlede undervisning giver mulighed

for den enkelte elevs alsidige og personlige udvikling

- At skolen skal udarbejde en samlet evalueringsplan for, hvorledes vi evaluerer elevernes udbytte af undervisningen, idet vi tillige pålægges at gennemføre de 8 nationale tests gennem skoleforløbet, som også folkeskolen skal foretage
- At alle planer og resultater for undervisningen og evalueringen skal offentliggøres på skolens hjemmeside
- At ministeriet nu ved siden af forældrekredsen og de tilsynsførende bliver tilsynsmyndighed med adgang til at udøve det tilsyn, som ministeriet selv ønsker at iværksætte

Mens den nuværende lov bygger på tillid til, at forældre og lærere kan og vil påtage sig et fælles ejerskab til skolens undervisning og pædagogik, så indsnævres nu denne frihed og tillid – og erstattes med krav og kontroller, som vil gøre det langt sværere at være en anderledes skole og en holdningsskole, som tilrettelægger undervisningen, så den stemmer med skolens overbevisning, formål og værdier. For selv om vi ikke umiddelbart behøver at omlægge vores undervisningsplan, så vil virkningen reelt være, at vi lærere bliver mere tilbøjelige til at følge folkeskolens normer og standarder, ligesom mange forældres forventning vil blive præget af, at vi først identificeres og sammenlignes med folkeskolen, inden vi så ved siden af også forventes at have præg af noget forskellighed.

Hvis virkningen bliver: "Folkeskole først, friskole siden", så bliver Bordings karakter som holdningsskole til noget, der ikke har med undervisningen at gøre, men som skal udfolde sig i frikvarterne. Og hvis det grundtvig-koldske kun skal gælde for gårdvagter, pædagogisk frihed kun giver sig til kende i den daglige morgensang,

og friskole bare bliver til en betalingsfolkeskole, så bliver Kold rigtig kold, Grundtvig går til grunde og Bordings går fra borde. Så galt behøver det ikke at gå, men udfordringen til os lærere og forældre til fortsat sammen at få hold på Bordings som en holdningsskole bliver i hvert fald større og sværere, fordi fristelsen til at nøjes med det mindre og det nemmere ligger lige for.

Og det er i hvert fald for mig paradoksalt, at når lovens sigte er at sikre den frie skoleform, så skal midlet være central styring af indholdet i undervisningen!

Også i andre af tidens skolelove forekommer andre underlige paradokser:

- Man vil styrke integrationen ved at gøre skolen mere dansk
- Man vil styrke indsatsen for de svage elever ved at de jævnligt skal testes, prøves og kontrolleres.
- Man vil fremme forældres involvering i skolen ved at ministeriet fra centralt hold indfører mere bindende krav og planer for skolens virksomhed
- Man vil fremme elevernes alsidige personlig udvikling ved at gøre skolen stadig mere boglig
- Man vil styrke fokus på undervisningen som skolens kerneopgave ved at pålægge den stadigt flere og større opgaver

Jeg vil på ingen måde påstå, at vi ikke her på Bordings både kan, skal og vil udvikle kvaliteten i vores pædagogiske arbejde, men jeg er meget betænkelig ved, at som samfundet synes at have svært ved at tro på sine borgere, så synes uddannelsespolitikkerne at miste troen på skolens lærere og forældre – og vi voksne at miste tilliden til vores skolebørn som elever med sans for, hvad der er godt og sundt for deres egen udvikling. Vi er på mange måder og områder på vej til at omdanne børneskolen fra et dannelses- og udviklingshus til en uddannelsesinstitution for små voksne – ja allerhelst som et børneuniversitet.

Skolen skal absolut ikke være en legeplads, men et lærested, hvor eleverne kan tilegne sig nye kundskaber, færdigheder og holdninger i og gennem samværet med hinanden og vi lærere, men undervisningen og læringen i skolen må bygge på en kultur, som er sund, naturlig og tillidsvækkende for børn. Og her er det altså min påstand, at meget af tidens skolepolitik bygger på et syn på børn som mere fulde af fejl og mangler end af kvaliteter og muligheder.

Jeg savner i alle tidens omklamrende tiltag på skoleområdet en tillid, tro og kærlighed til børn og barndommen. Så i stedet for hele tiden ovenfra at bestemme, hvordan børn og unge hurtigst og bedst bliver til voksne, lad os så værne om børns ret til at være børn – og give rum til, at de i deres læretid på skolen får lov til at udfolde og udvikle sig nedefra. Og lad os være varsomme med de mange manualer for de hurtigste og mest effektive veje gennem barndommen.

PISA-København

Som nok bekendt deltog også vi i PISA-undersøgelsen om de københavnske 9. klasses elever færdigheder i læsning, matematik, naturfag og almene kompetencer. Vi kender ikke Bordings placering på skalaen, men undersøgelsen viste, at elever i de frie skoler klarede opgaverne bedre end folkeskolens elever. Dog med den fordeling, at elever i de frie indvandrer-skoler klarede sig lidt dårligere end folkeskolens gennemsnit, mens frie skoler med hovedsageligt danske elever scorede klart højere end folkeskolernes elever. Jeg vover at tro, at det såmænd også nok gælder for Bordings, for sammenholdt med årgangens karakterer ved afgangsprøven efter 9. klasse, så synes vores elever at forlade skolen med rimeligt udbytte, både når det handler om faglige og boglige kundskaber, om lyst til at fortsætte med en ungdomsuddannelse, og om almindelig livsduelighed.

Skoleåret

Derfor har jeg det også godt med at konstatere, at det forløbne skoleår for os alle har været almindeligt, humørfyldt og ganske travlt – for nu at bruge en variation til det grundtvigske udtryk om "et jævnt, muntert og virksomt liv på jord". Vi har haft gang i mange og nye tiltag, men ressourcerne er i første række blevet brugt på skolens hverdag, fordi det er rugbrødet til en god skolegang og dermed omdrejningspunktet for den rytme og ro, som skaber sammenhæng og helhed i skolelivet for både elever, lærere og forældre. Derfor vil jeg nøjes med i denne beretning at pege på nogle få områder, som også peger fremad, og give dem et par ord med på vejen:

Fleksibel undervisning

Med vægt på eleven, klassen og faget bliver lærernes samarbejde i stigende grad også til et tættere samarbejde om og i undervisningen. Det er der en masse kvaliteter ved at styrke, og derfor har vi i det kommende skoleår valgt at undlade de 6

faguger og i stedet gennemføre en 6 ugers sammenhængende periode efter efterårsferien med fleksibel undervisning. Undervisningen for de 4 klasser på to klassetrin vil her tilrettelægges og gennemføres i fællesskab af et lærerteam, således at eleverne i perioden får deres eget skema ud fra de pædagogikker, som passer til klassetrinnene. Eleverne vi i perioden have det samme antal timer i fagene som sædvanligt, men skemaet vil være anderledes og afvekslende.

It i undervisningen

Vi har i det forløbne år brugt 250.000 kr. på it-udstyr – bl.a. til at indrette et værksted på biblioteket, således at vi nu har to computerrum med hver 20 arbejdspladser. Hermed har vi efterhånden gode værktøjer til at anvende de fagprogrammer, vi har til rådighed, og som heldigvis også pædagogisk bliver stadig bedre.

Stjernetimer

I det kommende skoleår er stjernetimerne i 1.-3. klasse forsvundet, og Fritidsord-

3 "brunetter" fra 3.B på Friskolegården

ningen vil fast åbne kl. 13.30. Den betydning, som stjernetimerne engang har haft, mener vi ikke længere, de har. Og ved at åbne kl. 13.30 får Fritidsordningen mulighed for bedre at tilrettelægge flere og længere aktiviteter.

Undervisningsplan

Undervisningsplanen vil i kommende skoleår ikke rumme de mange ændringer. Udvidelser giver økonomien ikke mulighed for, og ugeskemaet for mange klasser er tillige så fyldt op, at mere af noget må betyde mindre af noget andet. Dog vil afgangsprøven efter 9. kl. fremover rumme skriftlige og mundtlige prøver i naturfagene (fysisk/kemi, geografi og biologi), og derfor vil geografi og biologi fremover være selvstændige fag på skemaet i overbygningen.

Ferieplan

Ved at rykke sommerferien en halv uges tid i sidste skoleår og et par dage mere i det nuværende vil vi næste år have flyttet sommerferien en uges tid, så skoleåret fremover begynder ca. d. 12. august. Tilbagemeldingen har været positiv, og da også folkeskolen fra kommende skoleår rykker skoleåret, så det slutter i den uge, hvor sidste lørdag i juni indgår, ja så er et nyt mønster nok lagt.

Musikskolen

I sit nu 3. år er Musikskolen en konsolideret og integreret del af skolens undervisningstilbud. I år nærmer vi os, at næsten halvdelen af skolens elever også følger den frivillige sang- og musikundervisning. Heraf går f.eks. 25 til trommer, lige

så mange piger er med i det lille skolekor, men 50 elever i indskolingen går til rytmik. Hvis det i det kommende år kan lykkes at få lidt flere til undervisning i blokfløjte, klarinet og trompet, så er der bare grund til at glæde sig til de big bands, som snart kan akkompagnere ved de årlige teaterforestillinger!

Den gode erfaring med oprettelse af musikskolen har nu inspireret nogle forældre til at tænke i at genoplive den billedskole, som tidligere var på skolen. Og andre er begyndt at tænke i danseskole. Spændende, hvis forældre vil være med at gøre idéerne til virkelighed. Lærredet og scenen er åben!

Afslutning

Der kunne være god grund til at nævne så meget andet og mere fra det foregående, nuværende og kommende skoleår, men også grund til at kunne lade være, for som daglig og pædagogisk leder tør jeg godt lade tiden tale for sig selv og nøjes med kort og godt at mene, at Bordings fortsat er en god skole med "holdninger, humør og højt til loftet".

Bertel Haarder har påstået, at vi friskolefolk har det bedst med at se spøgelse og kæmpe mod usynlige fjender. Det skal han have lov til at mene. Men jeg vil nu mene, at vi langt hen bruger kræfterne på at kæmpe for det synlige venskab - for det aktive fællesskab mellem børn, forældre og medarbejdere om en god og levende hverdag, som nu i 60 år har kendetegnet Bordings Friskole.

Beretning fra Forældrerådet

v. Marianne Skovgaard Hansen og Charlotte Hauch

Vi har i det sidste skoleår fundet en god form i Forældrerådet, hvor der er både plads til gode og impulsive diskussioner i de forskellige tringrupper (indskolingen, mellemgruppen og overbygningen) samt mulighed for få at megen konkret information fra både Mogens, lærerrådsformand og Styrelsen...

Vi indførte sidste år, at der var mulighed for, at hver enkelt klasse skulle vælge to ligeværdige forældrerepræsentanter til forældrerådet. Det har betydet at fremmødet på forældrerådsmøderne er rigtig godt, hvilket også har skabt grund for lange og brede og meget forskellige diskussioner. Det er primært i indskolingsklasserne, at der er skabt en forældrekultur, hvor begge forældrerepræsentanter kommer til vores møder, og vi håber at det smitter af på de øvrige klassetrin i det nye skoleår. Vores idé med to repræsentanter er, at man som forældrerådsrepræsentant ikke skal føle sig alene i arbejdet med arbejdet i klassen, men at man føler sig som en del af et større fællesskab, hvor der er mulighed for sparring og basis for en god dialog.

Kommunikation er i høj grad et af omdrejningspunkterne, og en vigtig del af det arbejde som Styrelsen arbejder med. Vi forsøger i Forældrerådet at støtte Styrelsen i dette arbejde. Formanden og næstformanden fra Forældrerådet kommer derfor med til børnehaveklassernes første forældremøde, hvor vi fortæller om vigtigheden i at samarbejdet mellem forældrene i klassen fungerer godt. Vi oplevede i år, hvor vi var med for første gang, at de nye børnehaveklasser var meget positive

og håber, at Forældrerådet kan være med til at synliggøre nogen af de mange nye ting, der er, når man bliver forældre på en skole som Bordings.

Forældrerådet føler sig i den forbindelse meget privilegeret, da vi som bekendt er et uformelt organ på Bordings, og derfor har mulighed for at tage alle mulige diskussioner op, som i andre sammenhænge kan være svære at diskutere. Vi har således haft en meget relevant diskussion omkring det forpligtende forældresamarbejde på Bordings. Vi var inspireret af formand Peter Vig Jensen fra Styrelsen, der til sidste generalforsamling, talte om: "Hvor meget kan vi forældre tage del i, når vi taler om et forpligtigende samarbejde med skolen". Vi kom ikke frem til nogen konklusion, men var alle enige om det vigtige i at skabe en kultur på skolen, hvor vi som forældre føler, at når vi har valgt en skole som Bordings, skal vi alle tage del i fællesskabet på skolen og være der, når der er behov for det.

Når vi skal se fremad, håber vi på et nyt spændende skoleår, hvor vi kan fortsætte vores konstruktive dialog med en altid lydhør styrelse og ledelse. Strukturen på vores møder vil fortsat være forandring, da vi hele tiden er en ny konstruktion af mennesker, hvilket netop gør det sjovt at være med i Forældrerådet. Vi håber derfor meget på, at det nye skoleår, kan fortsætte den gode udvikling, som vi synes, Forældrerådet er i.

Husk at alle er velkomne til vores møder...
Spørg dine klasserepræsentanter...

NYT SIDEN GENERALFORSAMLINGEN

v. Mogens Krabek

Her ved afslutningen af skoleåret er der lejlighed til at supplere beretningerne fra generalforsamlingen i marts med nyhedsstof fra foråret:

Nyt om lærere

Jeanette Thomassen fratræder med skoleårets afslutning sin lærerstilling. Vi takker for indsatsen og ønsker familien god vind i det vestsjællandske. Dorte Overgaard og Jane Petersen har barselsorlov og Bolette Orellana uddannelsesorlov i kommende skoleår. Dorte Bendixen er blevet fastansat, mens Kenneth Pedersen, Irina Larsen, Morten Christensen og Thomas Weinreich Hansen er blevet ansat som årsvikarer.

Bordings 60 års jubilæum

Den 4. april fyldte skolen 60 år, hvad vi behørigt fejrede med stor skolefest for forældre og medarbejdere i Østerbrohuset, fødselsdagsarrangement for elever og reception for husets venner. Alle i skolesamfundet fik derved lejlighed til at ønske den "gamle" skole tillykke – og god grund til at takke for deltagelse, gaver og hilsner.

Nye vedtægter

På generalforsamlingerne i marts og maj vedtog man nye vedtægter, som er tilpasset nye krav fra ministeriet. De vigtigste ændringer er: Styrelsen bliver nu skolens øverste myndighed med ansvar for alle sider af skolens virksomhed, styrelsen udvides til 7 medlemmer, og forældrekræds og skolekræds får adgang til hver at udpege deres medlemmer ved valg til styrelse. De nye vedtægter træder i kraft i forbindelse med næste generalforsamling i marts 2006.

Ny friskolelov

Efter en god del politisk tovtrækkeri ved-

tog Folketinget i foråret en ny friskolelov, som på en række områder skærper kravene til den faglige undervisning. Som friskole har vi fortsat pædagogisk frihed, men skal nu i gang med at udarbejde lokale undervisningsplaner for dansk, matematik, engelsk, biologi, geografi og fysik/kemi samt planer for løbende evaluering af elevernes udbytte og udvikling.

Nyt skolehus

Planerne for nedrivelse af det nuværende pedelhus og opførelse af et nyt skolehus med pedelbolig på 1. sal og lokaler til musik i stuen og kælderens er nu i fuld gang. I samarbejde med Dorte Mandrup Arkitekter vil vi i efteråret kunne forelægge den endelige byggeplan, således at byggeriet kan gå i gang i januar 2006. Og vi kan nu begynde at glæde os til et smukt, anderledes og spændende skolehus.

Sangsalen

Planlægningen af istandsættelsen af sangsalen på 3. sal er nu så langt, at gennemførelse af arbejdet vil ske i september. Vi får malet vægge og lofter, nymonteret avudstyr og nye gardiner. Dertil (måske) omlagt gulvet og forhåbentligt også nye stole – med hjælp fra 'stol på Bordings'-gaver' til 60 års jubilæet. Endelig kommer et flygel, som deponeres af en venlig nabo i Voldmestergade og 9 nye malerier af billedkunstneren Malene Landgreen (doneret af Ny Carlsberg-fonden). Hjælp til renoveringen har vi fået fra Nordea-fonden (90.000 kr.) og fra kyndige forældre. Så vi har en dejlig udsigt til, at sangsalen snart bliver skolens smukkeste rum – og tak for de mange bidrag.

Læsevejleder

Med sigte på at styrke skolens samlede indsats på læseområdet opretter vi fra det

kommende år en ny funktion som læsevejleder, som skal varetages af Helle Holten, der netop har afsluttet sin grunduddannelse og nu fortsætter med en diplomuddannelse. Med sigte på i første række indskolingen bliver det hendes opgave at medvirke til en god og fælles læsepædagogik, til en tidlig indsats for at fremme læseudviklingen hos elever med særlige behov og vanskeligheder – og til at støtte og vejlede kolleger i deres læse- og skriveundervisning til gavn for børnenes læselyst og læsefærdigheder.

Musikskolen

Årets sæson i Musikskolen med Edle Nørgaard som leder blev på alle måder vellykket, selv om den fortsat må drives uden tilskud udefra. Næsten halvdelen af skolens elever har deltaget i den frivillige sang- og musikundervisning, som dermed er blevet et fyldigt supplement til skolens almindelige musikundervisning. Og der er god grund til at glæde sig over, at Musikskolen nu for alvor er en fast institution i skolens virksomhed.

Integration

Mange og gode grunde taler for, at vi skal

og kan gøre en særlig indsats for at bidrage til den etniske integration ved at få flere elever, familier og medarbejdere med indvandrerbaggrund. Det skal i første omgang handle om at formidle kontakt til forældre, for hvem skolen kunne være et muligt skolevalg, men som bare ikke kender noget til Bordings og den grundtvigske friskole. Hvor vi hidtil bare i almindelighed har været åbne, så vil vi nu opfordre skolens forældre til aktivt at orientere om skolen til skolesøgende naboer og kolleger med anden etnisk baggrund – samt iværksætte andre initiativer til at formidle kendskab til skolen i indvandremiljøer.

Hvis anledningen er den skærpede tone i den københavnske skoledebat, hvor medier og politikere skyder med skarpt på de frie skoler for at unddrage os et socialt og etnisk ansvar, så er den reelle baggrund nu snarere, at vi som en folkelig friskole har brug at rumme den kulturelle mangfoldighed, som findes i storbyen – og derfor nu brug for at gøre en særlig indsats.

Og sådan gik så året i indskoling

v. Annette A. Frandsen og Hanne Rasmussen

1. september drog hele indskoling traditionen tro af sted i samlet flok og i silende regn for at afholde idrætsdag – i år i Østre Anlæg. På trods af det dårlige vejr havde vi en fantastisk sjov dag. Lærere og forældre havde sammen arrangeret et spændende Robin Hood-løb, hvor der blev gravet efter guld, bygget sandslotte, trukket i torve, transporteret sandposer og meget andet sjovt. Mottoet var "en våd madpakke er bedre end slet ingen".

8. oktober lige før efterårsferien kastede vi os igen ud i de fysiske strabadser. Denne gang løb vi for norges vedkommende op til flere gange rundt om søen, andre gik i et mere adstadigt tempo og nød hinandens selskab. Efter frokost blev dørene til begge sale slået op, og børnene kunne deltage i forskellige lege og spil.

Indskolingens første emneuge fandt sted i slutningen af november måned og tog udgangspunkt i U-lands-kalenderens materiale om Bangladesh. Det var en begivenhedsrig uge. Der var plads til at undres og stille spørgsmål om bl.a. ligheder og forskelle, og børnene fik et fint indblik i en fremmed kulturs dagligdag og levevilkår. Noget som optog børnene meget var børnearbejde. Børnene hjalp til derhjemme og fik løn for deres arbejde. Alle pengene blev doneret i en fællespulje, som blev sendt til børnene i Bangladesh. (ca. 6.000 kr.). Der blev udtrykt stor glæde og stolthed over at kunne hjælpe. Ugen sluttede af med et stort bengalsk festmåltid i den lille gymnastiksal.

Efter påske var det tid til skolens fælles emneuge, som i år stod i H. C. Andersens tegn. Børnene beskæftigede sig med H. C. Andersens liv og forfatterskab. I indskoling blev der skrevet historier, eventyr og digte, der blev opført teaterforestill-

ing (Fyrtøjet), fremstillet teater-/eventyrdykker og papmaché-skulpturer. Afslutningsvis viste børnene deres produkter for hinanden. Eksempler på 3.B's tingseventyr er med her i Blå Bog. Det var en dejlig uge, der i høj grad var præget af engagement og kreativitet.

Tirsdag d. 28. april var den dag, hvor vi opdagede Valby Naturlegeplads. Der må vi bestemt ud igen! 160 børn kom anstigende i bus nr. 3, der kørte os lige til "døren". Børnene legede lystigt på det kæmpestore område, der bød på mange forskellige oplevelser og udfordringer. For en gang skyld var vejret med os og nogenlunde solrigt. Vi fik ild i det lille bål, og der blev ristet pølser til alle 160 børn.

Udover fælles arrangementer på tværs af klasser og årgange har der også været et par klasser, som har optrådt på de skrå brædder: 1.B. har opført "Rejsekammeraten" og bh.klasserne har lavet deres årlige cirkusforestilling. Ligeledes har der i løbet af året været talrige småprojekter i forbindelse med de 6 faguger. Produkt, indhold og form har været meget forskelligt fra klasse til klasse.

Et lille tilbageblik på året som gik. Vi glæder os til at tage fat på et nyt skoleår!

Årets gang i mellemgruppen

v. Christian Veitner og Jens Peter Mortensen

Det har været et travlt og begivenhedsrigt år med en masse aktiviteter. Foruden aktiviteterne i den daglige undervisning i de såkaldte normaluger har vi haft 6 faguger og 3 emneuger i mellemgruppen. Fagugernes indhold har som sædvanligt været meget forskellige fra klasse til klasse. Emnerne har her varieret lige fra håndværksmæssige og kreative emner til emner inden for fagene historie, biologi, geografi, dansk og matematik.

Temaerne i de tre emneuger har været: Design, teater og H.C. Andersen. Andersen-emneugen var for hele skolen og alle klasser. Alle klasser havde valgt et eller to eventyr, som de beskæftigede sig med hele ugen. I design-emneugen, tog vi temaet design, mode og arkitektur op. Eleverne blev stillet over for spørgsmålet: "Hvorfor ser ting ud som de gør?" Børnene fandt hurtigt ud af, at det drejede sig om funktion og æstetik, men også om historie, tradition og teknologi. Børnene skulle også selv prøve at designe nogle genstande. Her blev der lavet modeller af huse, designet tøj, lavet skibe, der kunne sejle ved hjælp dampmaskiner, bygget varmluftsballoner mv.

Årets anden emneuge var teaterugen. Teaterstykket blev udformet som en revy. Navnet på forestillingen blev naturligvis "Bordingrevyen 2005" Børnene skrev selv de små sketches og numre, som revyen var opbygget af. Det var en fantastisk, spændende og sjov uge med glade og motiverede børn og nogle efterhånden noget trætte lærere. Kulisser og scene var perfekt. Kostumer, sminke, lys og lyd fun-

gerede fantastisk godt, og de to forestillinger var en bragende succes. Revyens indhold var naturligvis præget af, at teaterugen lå lige midt i valgkampen til det tilstundende folketingsvalg. Der blev kastet med valgflæsk og lavet en del parodier på ledende politikere. Foruden disse virkelig sjove numre, var der nogle fantastisk flotte dansenumre.

Musik og sang er naturligvis en stor del af enhver revy. Dette gjaldt også Bordingrevyen. Vi kan være virkelig glade og stolte over, at så mange af vores elever kan synge og spille musik. Musikken og sangen overgik i denne revy alt, hvad der tidligere er set og hørt på Bordings Friskole. Koret var trukket op på scenen, så de bedre kunne ses og høres. Det viste sig at være en god ide. Specielt skal nævnes, at musikken og korets version af sangen: "Hvor små vi er" var meget, meget rørende. I teaterugen havde vi god hjælp af praktikanter fra flere seminarier. De skal have en meget stor tak for deres hjælp. Uden dem var revyen ikke blevet nær så god.

I mellemgruppen har vi også haft idrætsdag på Østerbro Stadion og haft motionsdag. Motionsdagen var udformet som en slags "Fangerne på fortet" og foregik på skolen. Børnene skulle løbe rundt på skolen og løse nogle opgaver på forskellige poster. De skulle så samle nogle nøgler for at finde ind til skatten. Alle var enige om, at det var en virkelig sjov måde at afvikle skolernes motionsdag på, så det gør vi nok igen til næste år.

Børnehaveklassernes cirkusforestilling – med forælder (Ole Kragh Jacobsen) som fotograf

opstillet i musiklokalet, og det er helt klart et af de bedre indkøb. Der er fuldt hus hver eftermiddag, hvor der fortrinsvis bliver spillet "rundt om bordet". 1. sal har været tilgængelig det meste af året for vores børn, og det har helt klart været et dejligt frirum, hvor de kunne boltre sig uden konstant opsyn af en voksen. Det har også medført diverse problemer, bl.a. manglende oprydning, vilde lege, vandkampe osv. Der vil så være et nyt regelsæt omkring 1. sal i det nye skoleår. Det skal også med, at sy- og strikkebordet stadig bliver flittigt brugt, at ture ikke er den store magnet, at rundbold er et hit, at vores mandagsmøder med børnene er gode og konstruktive, og at Brøndby blev mestre!

Af lidt større arrangementer havde vi selvfølgelig åbningen i vinterferien, hvor ugen bød på Zoologisk Museum, bowling i Parken, middelalderudstilling på Tøjhusmuseet, biograftur – og den sædvanlige tur Experimentarieret i Hellerup.

Sommerferieåbningen, hvor vi for første gang holdt åbent i 14 dage, bød på naturlegepladsen i Valby, Zoologisk Have, Dyrehaven, kanalrundfart, store-hyggedag på skolen med bl.a. skattejagt, pizza, lege og andre ting, lejr tur på Friskolegården (3 dage), Kronborg, Lejre Forsøgscenter, Tropikarieret i Helsingborg, biograftur og stor afslutningsfest på skolen.

Vi var også så heldige at blive inviteret til stor koncert i Pumpehuset tirsdag d. 2.

november. Det var "Børns Vilkår" i Danmark som havde inviteret os, og det blev en uforglemmelig dag med optræden af bl.a. Alberte, Mek Pek, Martin og Ketil o.a. En forrygende oplevelse var det og endnu en gang TAK til alle forældre, som hjalp til denne dejlige dag.

På personalefronten har vi haft et år, hvor udskiftningen har været (for) stor - pga. studierelaterede jobs (6 stk. er blevet headhuntet), orlov og andre (udelukkende) positive ting. Det har så bevirket, at cirka halvdelen af personalet er nye medarbejdere, men det betyder så også, at vi forhåbentlig har en fast stamme de næste par år.

Meget mere kunne jeg skrive, men jeg vil slutte af med at fortælle om fornøjelsen ved at arbejde med børnene i fritidsordningen. Problemer, skænderier, drillerier, "slåskampe" har vi da, men det er minimalt i forhold til, at vi altså er 140 børn, der dagligt omgås hinanden, og der kan gå dage/uger uden ting indtræffer, og mange gange er det jo små skærmydsler - set med både vores og børnenes øjne. Glædeligt er det, at det altid er smil og latter og positive tanker, der styrer børnene. De er søde ved hinanden, de er hjælpsomme, og de er dejlige at være sammen med. Det kan et enigt personale skrive under på.

Mange glade hilsner fra personalet i Fritidsordningen.

Årets gang i Fritidsordning – Syd

v. *Gunilla Smith*

Skoleåret startede med 36 glade børn, som hurtigt følte sig hjemme med Line, Jonatan, Rebekka, Sussie, Annette og jeg som de faste medarbejdere. Aktiviteter har været: Bagning, rysteglas, krympeplader, bogmærker, halskæder, fimoler, julegaver, halloween lygter, hundesyning, maling af t-shirt (se billede) og meget mere. Den lille sal har været i daglig brug

til dans og boldspil. Og ellers har vi inde læst, hygget og spist en masse frugt og ude leget i den nye skolegård. Turene er mest gået til Østre Anlæg og Remisen.

Vi har også haft besøg af Viola – dvs. Jonatan, som efter en ordentlig sminketur blev til en pige for en dag (se billede)! Så tak fra os for et dejligt år.

Årets gang i Fritidsordning – Nord

v. *Jesper Jørgensen*

Skoleåret 2004/05 bød endnu en gang på næsten fuldt hus i fritidsordningen med ca. 140 tilmeldte børn. Pladsen er der ikke, men den har vi taget ved at sprede os ud over det meste af skolen om eftermiddagen. De store i 1.-3. kl. har været flittige brugere af computerrummet, billedkunst, bibliotek, skolekøkken, salen mv.. Vi har i år haft faste daglige aktiviteter i computerrum og sal, derudover har der været en fast dag med værksted i f.eks. skolekøkkenet, hvor der er blevet bagt brød og kager - og lavet bolsjer og slikkepinde til stor glæde for alle i fritidsordningen. I billedkunst er der bl.a. blevet lavet rysteglas, halloweenpynt, billeder, fimoler, krympe-

plader, julegaver o.a. Computerrummet er blevet flittigt brugt til at spille spil i stor udstrækning. Vi har den regel, at man ikke må chatte eller surfe rundt på nettet, da det ikke altid bringer noget godt med sig. Salen er som sædvanlig blevet brugt til sit-down, fodbold, badminton og andre lege. Biblioteket var første halvår udelukkende stille- og læserum for børnene, men efter at computere er blevet sat op, fungerer det både som computer- og stilerum. Reglen er, at fra 14-15 er der ingen computeradgang og først derefter kan der spilles og altid med voksenopsyn.

Vi har indkøbt et bordtennisbord, som er

hint!

- universitetsstudier? Nej, det nåede vi altså ikke!
- at udvikle sprogkundskaber... Ja, vi fik luftet vores skoleengelsk!
- at lære museer, teatre m.m. at kende. Ok ja, vi var meget kulturelle – faktisk selv kulturskabere!

Et par afsluttende kommentarer er vist på sin plads. Vi havde en rigtig god tur sammen, da vi indtog London i efteråret. London er jo en by fuld af muligheder og også et rejsemål, man aldrig bliver færdig

med, men derimod altid kan finde nye muligheder i. Et af turens højdepunkter var en kulturel "safari" til Peckham, en bydel i det sydlige London. Her var man langt fra turisternes Oxford Street – i stedet havnede vi i et område med en blanding af gamle, slidte huse, helt moderne arkitektur og spændende dufte fra indiske butikker! Alt i alt havde vi nogle spændende dage i London, hvor det sociale og kulturelle var fællenævnere! Vi glæder os allerede til at komme af sted igen!

Fodboldåret på Bordings Friskole

v. Jesper Jørgensen

Endnu et fodboldår er gået på Bording. Et år, hvor mange kampe blev vundet og få blev tabt. Et år, hvor Nordea-Cup desværre blev aflyst, og ellers en turnering, vi har så stolte traditioner i. Et år, hvor vi for alvor kom i medierne og et år, hvor Brøndby selvfølgelig blev mestre!

Første turnering, vi deltog i, var Ekstra Bladets store fodboldturnering (7.-9. kl.), hvor drengene skulle møde Frederik Barfods Skole i deres første kamp. Det blev et målrigt opgør, hvor vi styrede kampen fra først til sidst og vandt 5-2. Deres anden kamp var mod Voldparkens Skole. Godt nok kom vi foran efter 30 sekunder, men holde presset kunne vi ikke, og helt fortjent vandt Voldparken 4-1, og dermed exit for the boys, desværre. Pigerne skulle også møde Frederik Barfods Skole. Det var spil til ét mål og vi vandt 5-0. Tredje opgør var mod Skolen på Duevej, en spændende kamp. Der endte 1-1, så måtte der forlængelse til. Stadigvæk 1-1. Derefter en ubarmhjertig straffesparkskonkurrence, hvor vi førte 2-0, men endte med at tabe 5-4. Surt show, piger, men flot kæmpet.

Sideløbende spillede vi Stop Graffiti turnering med drengene fra 5.-7. kl. Første kamp blev med møje og besvær vundet 6-5 over Kastelsvej Skole. I den anden kamp skulle vi møde sidste års mestre fra Husum Skole. Aldrig har jeg set så disciplineret en indsats og helt fortjent vandt vi 5-2. Det var altså kæmpestort, drenge! Vi var nu i semifinalen, hvor drengene fra Sølvgades Skole ventede. Østerbro Stadion havde nu fornøjelsen af de friske fodboldben fra Bordings, og friske det var de. De nedsablede Sølvgade med hele 7-1, og forude lå nu den store finale. Finalen, der blev kommenteret af Sten Ankerdal og filmet af TV Danmark, gjorde det hele lidt sjovere. Skolen vi skulle møde var Ellebjerg Skole, som havde vist fornemt spil i de indledende kampe. Men, men, men! Et sprudlende Bordinghold beviste, at de bare var bedst og vandt med cifrene 3-0. En tydeligt imponeret Søren Pind overrakte pokal og medaljer til et meget stolt og flot fightende Bordinghold.

Næste fodboldhurdle, der stod for døren, var kampen mellem forældrene og lærerne. Kampen, der skulle vise, hvem der kunne holde hovedet meget højt næste

Dannelsesrejse á la Bordings

v. Niels Overgaard

I et år med en vis Hr. Andersen i centrum er "dannelsesrejse" et af de begreber, der er blevet luftet. Gode gamle H.C.A. foretog op til flere lange rejser rundt i Europa og omegn for at få nye indtryk, søge inspiration og udvide sin horisont.

I efteråret 04 forsøgte vi på skolen at efterleve de klassiske dyder, da turen gik til London. Men en dannelsesrejse i traditionel forstand kan Bordings nok ikke hamle op med. Med hjælp fra "Den Store Danske Encyclopædi" har jeg undersøgt, hvad begrebet "dannelsesrejse" egentlig dækker og derefter sammenholdt det med, hvordan vi gør, når Bordings er på tur. Herunder er nogle af de mest indlysende forskelle og ligheder:

"Klassisk dannelsesrejse":

- flerårig studierejse til Europas storbyer...
- led i unge adelsmænd internationale opdragelse og uddannelse...
- kendt fra renæssancen, fra 1800-tallet blev det mere unge borgeres rejse for "almendannelsens" eller oplevelsens skyld...
- dannelsesidealet var den humanistiske verdensborger, der var fortrolig med klassisk åndsliv og smag...
- rejsens formål var universitetsstudier, at udvikle sprogkundskaber, at lære museer, teatre m.m. at kende...

"Dannelsesrejse á la Bordings":

- lang weekend i London...
- led i en alders- og kønsmæssig blandet personalegruppes fortsatte trivsel ...
- absolut for oplevelsens skyld!
- var der et dannelsesideal, giv mig lige et

Mogens blandt nye "kolleger" i London

år. Kampen der skulle vise, hvem der var kat, og hvem der var mus. En lun septemberaften mødtes vil alle i Fælledparken, iførte os det flotte Bording-tøj: forældrene i det grønne (håbets farve, selvfølgelig), lærerne i det blå (poesiens farver), og det skulle vise sig at holde stik. Lærerne spillede, så selv en Johannes V. Jensen ikke ville have haft et øje tørt, og forældrene spillede bare deres trøjer endnu grønnere ved at tilbringe mere tid liggende i græsset, storprustende og rundtossed. Kampens første scoring kom efter 5 minutter, på et fantastisk, sublimt og fremragende hovedstød af ...! For ikke at rode mere rundt i såret skal det bare nævnes, at lærerne vandt 4-2. Kære fodbold-forældre: Kom dog i form!

Tirsdag d. 18. januar havde vi lejet Svanemøllehallen til vores interne skole-cup, dvs. 7.-9. kl. mod hinanden. Alle skal møde alle i A og B klasserne, således at man får spillet 5 kampe pr. hold. I år var der ingen tvivl, 9A sad tungt på stævnet, både hos pigerne og drengene. Stor ros til alle, både for den sportslige og gode ånd, det hele blev gennemført i.

Årets sidste fodboldkampe blev spillet i Valbyparken d. 1. juni. Vi var inviteret til et

stort pigestævne med deltagelse af ca. 1.700 piger fra de københavnske skoler. Bordings deltog med 2 hold, 2.B's piger og 3.AB's piger. Det var en flok spændte piger, der entrerede Valbyparkens store arealer og nøje analyserede, hvor mange mål, vi nu skulle score og hvordan. Det skal siges at for fleres vedkommende var det første gang, at de skulle spille en "rigtig" kamp. Begge hold skulle i ilden 3 gange á 20 minutter og det var en fornøjelse at se på. Vi bogførte 2 sejre, 2 uafgjorte og 2 tabte. Flere af pigerne fra 2. klasse var enige om, at nu skulle de i hvert fald gå til fodbold sammen med deres klassekammerater. Det skal siges at alle fik flotte præmier i form af støvletasker, Anders And blade, T-shirts, medaljer og tyggegummi.

Det var så "sporten kort" fra skoleåret 2004/05. En sidste ting, der skal med er, at det heldigvis stadig er en fryd at komme ud af huset med børnene, både de store og de små. Deres opførsel socialt og sportsligt er altså det hele værd, om vi så taber eller vinder.

Mange fodboldhilsner, Jesper, BIF
(Bordings Idræts Forening)

En uge med H. C. Andersen

v. Vibeke Larsen

I ugen op til H.C.Andersens fødselsdag d. 2.april havde vi på hele skolen en emneuge om ham.

Lærerne havde i lang tid varmet op til denne uge med at læse nye eller gamle historier og eventyr af Andersen. Vi havde besluttet, at vi skulle arbejde klassevis med ét eller måske flere udvalgte eventyr. I løbet af de 4 dage vi havde til rådighed, skulle dette eventyr læses, bearbejdes og udtrykkes på en eller anden måde. Det kunne være med billeder, drama, skulpturer, historier, tableauer eller lign. Det

kom der mange forskellige og farverige ting ud af. Her skal nævnes nogle af dem:

- Bh- klasserne fik læst flere kendte H.C. Andersen eventyr op. Derefter lavede de efter eget valg personer eller figurer fra eventyrerne i pap.
- 1. klasserne arbejdede med "de mange intelligenser" ud fra eventyret "Snedronningen". Det betød, at de bl.a. arbejdede med eventyret udtrykt i drama, matematiske mønstre og figurer i træ.
- 2.A læste eventyret om "Tepotten", hvorefter de lavede en tepotteudstilling

De grønne fædre og de blå medarbejdere

Imellem tiden var det blevet efterår, og bladet var blevet visent og brunt. Tiden gik og gik og det var blevet vinter og bladet tænkte ikke hvor er det dog blevet koldt. Det lille blad frøs og frøs og imens det skete så lå papierne i den lune stue i skuffen. Så blev skuffen åbnet og en papir blev taget op pigen sagde "Moar må jeg godt male"? "Ja det må du godt" "Åh nej" tænkte papiret "nu bliver jeg våd". Da hun var færdig så gik hun en tur får at samle flotte blade men så så hun det stakkels blad som var blevet helt blå af kulde. Det er et flot blad sagde hun og tog det ned i kurven.

Da hun var kommet hjem så tog hun bladet op og lagde det på bordet. "Hvad mon det er for et sted det her det er da dejlig varmt" sagde bladet. "Det er da helt fantastisk at jeg kunne komme sådan et sted hen". Så så papiret at det var det selv samme blad som det der var i skoven. Hvordan er du kommet her hen sagde papiret. Jeg blev hentet af pigen. Og så boede bladet og papiret sammen i huset hos pigen til deres dages ende.

Den tomme dagbogsrejse

Der var en gang en pige. Hendes far var bibliotekar og var meget klog, og læste mange bøger. Pigen hed Mille. Mille skrev meget dagbog, men en af dagbøgerne var tomme. Den var ikke særlig stor og havde solsikker på sig. Mille havde mange dagbøger, og de var alle i familie. Bedstefaren var fyldt til randen af spændene ting, og den tomme dagbogs søskene og fætre og kusiner var allerede halvt fyldte. Den tomme dagbog var trist, og tænkte at den nok aldrig ville blive skrevet i. Og det ville den meget gerne. Så derfor sag-

de den til sin mor: "Mor, nu vil jeg ud og prøve lykken og blive fyldt til randen med spændene ting ligesom bedstefar!" "Men så må du gå når Mille og hendes far sover!" sagde moren. Og det gjorde den. Da menneskene sov hoppede den ned af boghylden og listede ud af døren. Da den nåede til trapperne fik den overballance og faldt på hovedet ned at trapperne og ud i solskinet. Solen var lige stået op, og kongen red sin sædvanlige morgentur gennem byen. Lige pludselig vrinskede hesten og slog med bagbenene så kongen faldt af og landede lige ved siden af den tomme dagbog. "Næææ hvor er den nydelig" sagde kongen og tog dagbogen op. "Nej, hvor er det spændende mon han vil skrive i mig?" tænkte den tomme dagbog og smilede. "Iih hvor det kilder!" sagde den da kongen kiggede på den. "Den vil jeg tage med hjem" sagde kongen og red hjem til slottet.

I mellemtiden havde Mille opdaget at dagbogen var væk, og blev meget ked af det. Hendes far lovede at lede efter den. Nåå, men kongen gav prinsessen den tomme dagbog og hun begyndte straks samme dag at skrive i den. Prinsessen rejste meget både til Kina og Japan, Grønland og Island, Frankrig og England, ja alle lande i hele verden, og andre fik også lov til at skrive dagbog i den. Men en dag da hun var kommet hjem igen tabte hun den fulde dagbog uden for bibliotekarens vindue. Samme morgen gik Mille hen til bageren for at købe morgenbrød. Og på vejen hjem fandt hun den fulde dagbog uden for vinduet og hun blev rigtig glad og den "tomme" dagbog kom hjem som en spændende bog.

- og skrev egne nye eventyr.
- 2.B lavede læseteater og papskulpturer af H.C.Andersens hoved.
- 3.B læste forskellige tingseventyr f.eks. "Toppen og Bolden", og malede og skrev derefter nye tingseventyr. Udpluk kan læses her i Blå Bog.
- 4.B arbejdede med og så "Fyrtøjet" på film. Lavede derefter en nyfortolkning af eventyret med deres egen videofilm.
- 5. klasserne valgte at arbejde med den naturfaglige vinkel på "Den store Søslange".
- 6.A lavede deres egen computer-animerede udgave af "Snedronningen".
- 6.B havde valgt eventyret "Skyggen", som de lavede litteratursamtale på og sammenholdt med tegnefilmen "Den

- skæve skygge". Derefter lavede de sort/hvide silhuetbilleder af deres ansigter og papirklip.
- 7. klasserne lavede dukker til dukketeater + teaterstykke.
- 8.A tog af sted til Øster Anlæg og Langelinie og fotograferede billeder til en eventyrlig fotonovelle:
- 9.A Læste og bearbejdede forskellige eventyr, og skrev også selv nye noveller/historier.

Det var en meget aktiv og inspirerende uge vi havde, og vi ved med sikkerhed, at H.C. Andersen nu er kendt af hvert et barn på skolen.

Tingseventyr - fra emneugen om HC. Andersen

v. Amanda, Signe og Asta, 3.B

Øreringen

Der var engang en ørering! Den troede at den var den fineste ørering der nogle sinde var blevet lavet! Den troede den var så fin at det var derfor der kun var lavet en af dem selv om den gerne ville have en tvillingesøster! Den var så fin at den næsten aldrig blev brugt. For vis den blev brugt gik den bare i stykker (troede øreringen). Øreringen boede i en mørk kassen sammen med en masse andre øreringe. Øreringen blærede sig altid med at hun var den fineste og bedste til alt! Selv om den ikke var det. Men en dag skete der noget nyt hvordan det gik til ved jeg ikke, men øreringen røg altså ud af vinduet! Og faldt lige ned i en rist. Der mødte hun en rotte. Øreringen fortalte rotten om den, den havde været en gang! Øreringen boede hos rotten i 3 år med pludselig blev rotten sur på øreringen faktisk af ingen grund. Men hun måtte i hvert fald ikke bo der mere. Hun blev kastet ud i kloakken! Strømmen førte hende ind på land så der

måtte hun ligge stiv i lang tid faktisk flere år ind til der ville komme nogle og samle den op. Så kom der en gammel dame og tog øreringen. Så råbte den "Hjælp hjælp jeg bliver bortført" Øreringen kom hen til et stort hus hun syntes der var noget bekendt ved det! Så blev hun lagt i en æske sammen med en masse andre øreringe. Så opdagede den at den var kommet tilbage til der hvor den startede "Jubii" råbte øreringen, og den levede lykkeligt til dens dages ende!

Papiret og bladet

Der var en gang et træ der stod i en stor skov. Det stod sammen med alle de andre træer. Men så en dag kom der en mand og fællede fem træer. Så blev træet læsset op på en lastbil og kørte hen til et sted hvor man lavede papir. Men heldigvis var der et lille blad der var knækket af. Imens var træet blevet til en fint papir og det var kommet i en æske og æsken lagt i kasser.

Skolens 60 års jubilæum 4. april 2005

Festtale ved jubilæumsfesten 2. april 2005

v. Jesper Grunwald, forælder

Det er vel især det midaldrende menneskes privilegium både at dvæle ved historiens umådelige udstrækning - og på samme tid nærmest smile eftertænksomt af dens evne til at vende tilbage. "Historien" gentager sig, siger vi med en kliché.

Der er sket så ufatteligt meget, siden de første højskoler og friskoler blev stiftet i midten af 1800-tallet. Den første slesvigske krig blev vundet i 1848 - den næste blev tabt i 1864. Danmark blev mindre, men det danske folk fik samtidigt nationalfølelsen som en slags gave - skabt i skuffelse og kampgejst over tabet af store dele af riget - hele Sønderjylland. Den folkelige rørelse havde afløst den kongelige enevælde. I slutningen af 1800-tallet voksede industrisamfundet, småbønderne slap markerne og kvæget og indtog dampmaskinerne. Almuen blev til arbejderklasse. Højskolebevægelsen voksede med Grundtvig som den ideologiske fader og Christen Kold som den store entreprenør.

Ved begyndelsen af 1900-tallet - i 1901 blev det egentlige demokrati indført, da bønder og småkårsfolk fik de politikere til magten, som deres store befolkningsflertal egentlig berettigede dem til.

Så kom er fart i den store industrielle revolution i den vestlige verden. Vi oplevede to verdenskrige - den sidste under en fremmed magt besættelse. Vi mærkede 50'ernes knaphed, 60'ernes vækst og fremgang, 70'ernes antimaterialisme, 80'ernes illusionsløshed, 90'ernes digitale boom.

Og lige nu begyndelsen af et nyt

årtusinde med en meget ustabil blanding af umådelig rigdom på vore breddegrader og en permanent, mediebåret angst for, hvordan det dog skal ende alt sammen. - Hvordan vil det gå med miljøet, med de fremmede, med vore børn, - med verden? Vi er bekymrede - men med den fortrøstningsfuldhed, at det altid har været de etablerede generationers panderynkende tvivl: Hvordan skal det dog ende? Sådan tænkte de selvfølgelig også i 1864, da Danmarks grænse mod syd blev flyttet nordpå til Kongeåen. Sådan tænkte danskerne under og efter Estrup, under Hitler, under den kolde krig, i oliekrisen - og under arbejdsløsheden.

Og sådan griber jeg mig selv i at tænke i dag, når huspriserne gør mig selv rigere og mine børn fattigere: "Hvordan skal det dog ende....?"

Så er det, man bør tage det frygtsomme, men også overbærende kig over skulderen for at forvise sig om, at det jo lige netop ikke ender. Men det ændrer sig! Og de samme problemstillinger vender tilbage i historien i nye forklædninger. Verden er vildt foranderlig og uforudsigelig, men genkendelige udsagn og spørgsmål vender tilbage iklædt nye realiteter og udfordringer og nyt sprog. Hvad er egentlig meningen med det hele? Er der plads til kærlighed og frihed? Hvad skal jeg gi' videre til mine børn for at de kan de store lunser af livet, som jeg selv fik mulighed for?

Jeg tror at det var evnen til at rumme både det historiske vingesus og så samtidigt turde gå til livet ud fra betingelserne nu og her, der karakteriserede forfædrene

til de ideer og den skole, som vi i dag fejrer ved denne fest. De var ydmyge overfor forhistorien, passionerede i nutiden - og sultne efter fremtiden. De var kritiske, så det rystede hele det danske samfund. De blev hånet og latterliggjorte af deres fjender og nogle af dem frataget jobs og udsat for censur. Men det nærmest øgede deres medfødte livskraft og fortrøstningsfuldhed. Der blev grunden lagt til holdninger og et menneskesyn, ja, og en selvbevidsthed, som i tidernes mange forklædninger holder den dag i dag. Fra Grundtvig, over Christen Kold og Frede Bording til den friskole, som vi kender i dag gennem vore børn, gennem vore børns lærere - og i forskellig grad og styrke hos os selv. Lad os lytte til, hvor vi kommer fra. Men lad os først og fremmest gå på fremtiden med krum hals. Lad os lære. Men lad os først og fremmest lege og leve. Oplysning, ja tak. - Men aldrig uden oplivelse, som de gamle sagde i deres tid med deres ord.

Christen Kold talte i næste ironisk tilforladelighed, da han skulle berettige, hvad hans forudsætninger var for at forlade skomagerens læst og gøre skolen til sit livsprojekt - oversat til nutidens sprog og i mundtlig gengivelse af Lars Skriver Svendsen, der har samlet historier om Christen Kold:

"...Jeg har ikke beskæftiget mig med de lærde skoler og langt mindre gået i én af dem. At jeg er blevet folkeoplyser, er altså en sær ting i vore dage. Men den tid, der er nu, har jo heller aldrig været før - og det er vel ikke så sært, at der sker nye ting i nye tider!..."

Jeg må selv i Christen Kolds ånd bekende mig til forankringen i mit eget liv og billeder fra min egen barndom, når jeg skal forklare min egen indgang til friskolebevægelsen og især det grundtvigske kristendomssyn, som jeg er født ind i gennem min mors familie. Men jeg kan ikke dy mig for allerførst at citere endnu en-

gang fra Christen Kold i de genfortalte historie. Den mand har faktisk skrevet og efterladt sig ufatteligt lidt i skriftligt udtryk, ikke mindst målt op mod det nærmest manisk produktive Grundtvig:

Her citeret fra den meget lille, omtalte bog "Christen Kold fortæller" - som meget ofte med et næsten nutidigt, humoristisk glimt i øjet:

"...De må undskylde, at jeg begynder så langt borte som med min mor, men der er så mange uøvede talere, der begynder med Adam og Eva, og De må derfor skønne på, at jeg har sparet dem en lang vej....!"

Min mor er og især min mormor var rundet af den ægte, grundtvigske valgmenighed. Medlem af folkekirken, naturligvis - men langt, langt mere til den livskraftige Grundtvig end til den vredladne Luther. Og i tro og livsform en helt naturlig forlængelse af Grundtvigs rammende udtalelse om rækkefølgen af det daglige liv og af troen: Mennesket først, så Kristendommen!

Jeg husker den brogede forsamling til valgmenighedsmøderne i 60'erne langt mere klasseløst end det marxistiske drømmesyn i 70'erne. Her var min stridbare mormor, som ved en eller anden familiebestemt, politisk fejlkodning fastholdt sin medførte konservative partifarve. Hun stod for det parti, som den grundtvigske bevægelse i realiteten var en reaktion mod (Det fortidige blev understreget af, at hun gennem hele livet kaldte sig selv for højre-kvinde, selv om hendes parti faktisk havde skiftet navn, da hun var 16 år - i 1915).

Men hun betragtede først og fremmest sig selv som grundtvigianer - eller som hun sagde temmelig selvfedt: Jeg er en af de glade kristne. Så derfor kunne hun på én gang holde salmebogen i den ene hånd og snapseglasset med den hjem-

melavede bitter i den anden. Og her var også plads til nabobonden, en begavet, belæst mand, hvor utallige af de omtalte bitterflasker gennem livet havde tæret på hans hukommelse og formuleringsevne. Og hans søn - studenten der læste i København, boede sammen med de andre hippier i Brumleby, og som kom til Bornholm for enten at deltage i grundtvigske møder eller for at demonstrere ved påskemarcher mod atomoprustningen. Og her var skolelæreren, som vist nok var radikal, men først og fremmest havde en smuk sangstemme. Og her kom et par præster i et slags frirum fra de evige kampe i deres sogne mellem de glade kristne og de missionske. Og fiskeren og kunsthåndværkeren. Og min far, som nok følte sig lidt mere forpligtet end drevet af lyst med hans baggrund i et mere Lutheransk hjem præget af sin østprøjsiske far. Her var håndmadder, en pilsner og en snaps - men også et guds ord med på vejen og først og fremmest masser af smukke salmer. Og så et par af os børn, der trods Grundtvig og Kold først og fremmest havde bemyndigelse til: at tie stille men at synge med! Her var masser af oplivelse - og nok noget mindre oplysning. Her var - jeg tør næsten sige det - masser af kærlighed til ham, vi var opdraget til havde skabt os. Men trods Vorherres uomtvistelige tilstedeværelse, meget lidt forkyndelse.

Verden ændrede sig siden. De nye generationer opløste den grundtvigske valgmenighed på Østbornholm. Flere og flere flyttede ind i byen og den folkelige bevægelse blev afløst af vækst og dyrtidsportioner. Jeg kom i den lærde skole - i gymnasiet - og jeg flyttede fra dette måske noget sentimentale billede af klasseløshed og frisind ind i et andet liv med et andet klassesyn og et andet frisind.

Og så er det, jeg må indrømme, at jeg ikke var drevet så meget af det grundtvigske menneske- og skolesyn eller af det nærværende forhold til Vorherre, da vi fik

Sofie og Mathilde skrevet op til "oasen i storbyen", som kalder sig Bordings Friskole. For nu at være helt ærlig, greb jeg og børnenes mor til borgerskabets sidste udvej, da vi ikke fandt de lokale folkeskoler på Nørrebro særligt tiltrækkende: Jeg betalte mig til adgangen til en privat skole - en friskole og har siden måtte leve med en halvdårlig samvittighed over denne noget fordomsfulde og lavpraktiske bevæggrund til at blive en del af Bordings Friskole. Til gengæld mener jeg ikke at være alene med disse samvittighedskvaler!

Det dybt fascinerende er så, at jeg netop på Bordings Friskole gennem årene begyndte at genopleve baggrunden i mit eget liv. At den grundtvig-koldske skoleform - lykkeligvis også i den københavnske storbyudgave - trives så udmærket i det modsætningsfulde samfund, som vi også lever i dag. Næsten symbolsk i skriften på væggen i sydgården - over døren til den gamle skolebygning: Sole Deo Gloria (Alene til Guds ære). En reminiscens fra den lærde skole, som boede der før os. Men vores børn går i en skole, der som sit adelsmærke er skabt ikke til guds ære - men til børnenes - til menneskelig, åndelig og sanselig brug.

Det var ikke en stærk gudstro, ikke Jørgen Corts kærlige interview - ikke bevægelsen - bestemt form, ental, - basta - ikke sentimental folkelighed, politisk vækkelse eller pludseligt klarsyn, der overbeviste mig om at Bordings Friskole var det rette for mine børn eller for mig. Næh, det var såmænd den nysgerrige og kærlige aura hos det barn - den lille skoledreng - der viste os vejen gennem de gamle, gamle lokaler op til skolelederens kontor. Jeg aner ikke, hvem han var. Jeg husker ikke meget af det, han sagde, men i sin nærværende hjælpsomhed et symbol på en indstilling, som jeg ønskede mig og grundlæggende har oplevet, at mine børn har fået på den grundtvig-koldske friskole i storbyens hjerte: At kunne tale

med fremmede mennesker. At turde se dem lige i øjnene.

Måske er han skolelærer eller skuespiller i dag - eller måske human ressource-manager i en eller anden møgbeskidt, kapitalistisk virksomhed. Jeg ved det ikke. Men han var den dags bedste dokumentation af en skole, som trods en allerede dengang stigende fokusering på uddannelse som status, et statsligt investeringsobjekt (bort set fra viljen til virkeligt at investere penge i den....!) - et instrument til at kunne overleve i den globale landsby. Trods hele dette velfærds-junkeri - en skole, der har den grundforudsætning, at børn er hele mennesker, der skal have plads til at leve livet for at de kan lære undervejs. - Og ikke omvendt: Først at lære for senere at kunne overleve.

For mig var det en næsten tilfældighedens luksus, at mine børn og jeg selv blev en del af et organisk skoleliv på godt og ondt.

Den kasserede skomagerlærling, Christen Kold gjorde i realiteten sig selv arbejdsløs, da han talte undervisningskontrollanten (den lokale provst) midt imod i begyndelsen af 1840'erne. Kold insisterede som huslærer på, at skulle FORTÆLLE bibelhistorien i stedet for at terpe udenadslære af Biskop Nicolai Balles på denne tids undværlige lærebog med den trøsteløse titel: "Lærebog i den evangeliske kristelige religion". Christen Kold ville simpelthen ikke lave kundskab, som franskmændene laver gåseleverpostej: En kværn ned i halsen på gåsen, og så stopfordring til den er ved at eksplodere af bare lever. Kold ville lade børnene leve som børn og mennesker - og lade dem lære af nysgerrighed og spænding. Børn kræver frihed og kærlighed. Men samfundet og kirken krævede ensartethed og borgerlig dannelse. Har man hørt det siden?

Kold fortæller senere, at han blev kaldt til biskoppen i Ribe stift for at forklare, hvor-

for han nægtede at anvende terperiet som metode. Den noget konfliktsky biskop Tage Müller sagde:

"...Ja, de er et begavet og håbefuldt ungt menneske, og jeg vil gerne tro, at de kan undervise børn - ja jeg er vis derpå - uden at lære dem Balles lærebog udenad på remse; men hvordan skal det gå med alle de andre skolemestre?"

Dertil svarede Kold:

"...hvad kommer de - (altså de andre lærere) - mig ved?"

"..Jo, det skal jo være ens", svarede biskop Müller.

"...Det er dog skrækeligt," sagde Christen Kold - og brugte så et billede fra sin egen baggrund:

"..altså hvis der er 99 skomagere i en by, som laver dårlige støvler, så skal den ene, der kan lave gode støvler OGSÅ lave dårlige for at arbejdet kan blive ens."

Så trak den gamle biskop på skuldrene og Kold var overbevist om, at - som han sagde - biskoppens hjerte var på min side, men hans forstand på verdens side:

Biskoppen sagde: "Herregud - loven er jo over os alle."

Og Kold svarede:

"..jamen så må de se at få sådan en tosset lov forandret...."

Efter den samtale fik Christen Kold afslag på hvert eneste lærerembede han søgte. Han var arbejdsløs og en persona non grata.

Det næsten fantastiske var Christen Kolds reaktion. Han valgte at forlade landet og af alle steder slå sig ned som bogbinder i Smyrna - altså det nuværende Izmir i Tyrkiet. I fem år levede han uden for kongeriget i nord og fortæller næsten sarkastisk, hvordan lyden fra den tyrkiske skole fik ham til at tænke på den danske. Den lokale skolemester fremsagde to sætninger af en bøn - og dem skulle alle børnene gentage i munden på hinanden., Han fortæller senere:

"...for mig, der ikke forstår tyrkisk, var der akkurat den samme brummen som i en landsbyskole hos os, når børnene overhøres.

Men han holdt fast i sit hjerte og sin hjerne. Og da han vendte hjem - han gik simpelthen hele vejen fra Trieste i Norditalien til Danmark - blev "den tossede lov" eller i hvert fald den tossede praksis gjort lovlig i den frie skole.

Og så er det, jeg står ved samme udgangspunkt, som min tale har i dag: At der er hændt så uendeligt meget, siden de åndelige, kulturelle og sociale frihedskæmpere, som de store skabere af den frie skole i realiteten var, tog nogle politiske og personlige kampe, som vi netop i disse år har så megen brug for at lære af.

For samtidig med den historiske langdistance er det nærmeste slående, hvor mange problemstillinger, der ligner på skolefronten i vores moderne og udviklingsmæssigt hyber-ventilerende samfund. Statsmagten måler og vejer og karaktergiver vore børn på en PISA-vægt og tallene siger, at vi ikke står os tilstrækkeligt godt overfor en sammenligning med andre lande. Javist, den samlede friskolebevægelse og ikke mindst den grundtvig-koldske afart klarer sig godt og bedre end landets gennemsnit. Men når nu det efter sigende går skidt med de fremmede, de muslimske skoler, så er det legitimt at rette bager for smed. De hundrede skomagere skal behandles ens!

Forslaget til en ny friskolelov skal trimme, beskære, tilrette og harmonisere den frie skole som var den en prydplante - et japansk bonzaitræ. Det handler om at beskære rodnettet, så træet ikke vokser ind i himmelen. Overskuelig, styret og nydeligt ensartet - det er målet.

"..Herre Gud, Christen Kold - loven er over os alle..."

Det er en ubehagelig, historisk ironi, at den politiske bevægelse, der frigjorde den danske almue i 1800-tallet i et åndeligt og dagligt fællesskab med friskolernes, det kristelige frisindets og andelsbevægelsens skabere - de, der var aktive i den fløjlsrevolution, som frisættelsen af det danske folk i virkeligheden var - at disse menneskers politiske arvtagere i dagens Danmark fokuserer helt og holdent på statsmagtens ret til at regulere og styre. Endnu mere kontrol, eksamination og styring. Her er ingen historisk hukommelse om oplivelsen, der skal gå forud for oplysningen. Her er ikke megen fastholdelse af det grundtvig-koldske princip om at børneopdragelsen er forældrenes sag og læringen er på børnenes vilkår. Frisætternes oldebørn og tipoldebørn har tilsyneladende glemt al viden om, at en af de største pædagoger, som dette land har skabt, Christen Kold, skabte sine forudsætninger og sin livsklogskab ved at være rundet af kærlighed, en klartseende mor, en skomagers læst og fem isolerede år som bogbinder langt, langt væk ved en fremmed kyst.

Jeg kan forestille mig forundringen i hans øjne, hvis han var kommet hjem til os i dag og undervisningsministeren havde taget imod ham ved grænsen. Som dansk statsborger må jeg formode, at han var blevet lukket ind, hvis vi antager, at han ikke havde taget en kone fra et fremmed land med sig. Men at betragte ham som en lærd mand, som vi kunne overlade ansvaret for vore børns lærdom - der ville grænsen være nået. Aldrig i livet efter 5 fjumreår i Tyrkiet. Ikke uden tests, Pisaundersøgelser, forløbsevalueringer, mindst 12 års skolegang og en seminarieuddannelse. Må vi være fri.

Må vi være fri?

Lad ikke disse primitive billeder af et land, vi betragter som civiliseret, kaste slagskygger over den store fest i dag. Det kendetegnede de store kulturkæmpere - også vores egen store Frede Bording, at den

grundtvig-koldske bevægelse altid agerer i nutiden og i virkeligheden. Friskolebevægelsen er ikke et forkyndelses- eller et frelserprojekt. Det er ikke principperne, der skal tilpasses en idealisme. Det er idealer, der udspringer af folkets ånd og virkelighed.

Sådan var det for Frederik, for Christen - og for Frede for 60 år siden. Og sådan oplever vi det vi som forældre hos vore unger, når deres liv på Bordings Friskole er allermost lykkeligt.

De kræfter er der i det enkelte menneske, hvis vi ønsker og evner at forløse dem. Men vi kommer nok til at forstå, at vi må kaste tidsåndens magelighed og ud at tale og kæmpe. Til gengæld er vi de lykkelige ejere af en fortid, som har præget dette land langt uden for den snævre, grundtvig-koldske kreds.

I dette forår har jeg flere gange gået og memoreret med på et citat af lyrikeren Søren Ulrik Thomsen fra et interview i Weekendavisen i forbindelse med hans

nye bogudgivelse. Bogen er bl.a. er et indlæg mod kulturpessimismen - og et personligt forsvar for både at rumme at være politisk progressiv og religiøst traditionsbunden. Ikke som et wienerbrødsagtigt kompromis. Men som en offensiv, livskraftig energi mellem det menneskeskabte og det, vi har fået af Vorherre, af skaberen - eller hvor den flygtige ånd mon kommer fra.

Kunne man formå friskolens ledelse til at overdække de højirkelige latinskolecitatet over indgangsdøren: "Sole Deo Gloria" (Alene til Guds ære) og "Ora et labore" (Bed og arbejde) - og så få malet et mere autentisk budskab til alle, der træder ind og ud af døren. Det kunne f.eks. være Søren Ulrich Thomsen-citatet, som emer af den ånd, vi fejrer i dag:

Jeg tror på jorden
og jeg tror på himmelen.
Men jeg tror ikke på alt mellem himmel
og jord!

Tillykke med fødselsdagen.

Billedkavalkade fra 60 års jubilæet: Skolefest, børnefødselsdag og reception

Bordings treenigheder

Festtale v. Mogens Krabek

Bordings er tre i én, én i tre og 31 treenigheder

Grundtvig, Kold og Bording
Tre enige enere i en tresidet enhed
Og dertil 30 andre trekanter

Børn, forældre og lærere
Hoved, hånd og hjerte
Morgensang, fortælling og fællesskab

Fornuft, følelse og fantasi
Børn, der skaber, skabes og skaber sig
Kærlighed, krav og konsekvens
Tryghed, fællesskab og omsorg
Knaster, knuder og konflikter
Værested, mødested og lærested
Frihed, forskellighed, fællesskaber

Humør, holdninger og højt til loftet
Lytte, lege og lære
Det sure, det spændende og det virkeligt sjove
Ord, orden og ordentlighed
Grundtvig, grundtvigere og grundtvigsk
Skemauger, faguger og emneuger
Frede Bording, Laurits Kjær og Jørgen Cort
Indskoling, mellemtrin og overbygning
Fællesskaber, der forpligter, forløser og forsvinder

Oplyse, opleve og opdrage
Indien, indianere og inderligheder
Ligeværd, selvværd og nærvær
Virkelighed, visioner og vanskeligheder
Tillid, tryghed og trivsel
Sydgård, Nordgård og Friskolegård
Børn, der kappes, keder sig og klør på
Venskaber, forældreskaber og fortælleskaber

Gud, konge og fædreland
Måske, måske ikke og måske alligevel
Anna, Gustav og Mathilde
Frederikke, Otto og Mads
Men ikke, ikke endnu, men forhåbentligt snart
Fatma, Hassan og Mohammed
Kloge børn, kaffe latte børn og curlingbørn
Børn, der ler, larmer og lærer
Fadervor, fællessang og fortælling som fællesskabets kit

Tak til Bordings som en holdningskole
Tak for du holder ud, for det du holder til, og for det du holder af
Tillykke og lykke til med dine tremastere, trekanter og trekløvere

Lad os i fællesskab hylde de tres års treenigheder med et trefoldigt leve

Fra lærerne ved receptionen

Tale ved receptionen v. Helge Kjær Nielsen, lærer

At være lærer er indimellem lige så opløftende og attraktivt som at være landmand, fisker, ægtefælle til en minister eller andet som medierne – og dermed befolkningen – kaster sig over og beskylder for alt mellem himmel og jord. Men jeg føler mig aldrig truffet.

For at være lærer på Bordings Friskole er at være lærer i et smørhul, som ligger langt fra alle de negative billeder af – og om – lærergeneringen.

Når jeg indimellem bliver spurgt om, hvorfor jeg er så vild med mit arbejde, er jeg ikke et øjeblik i tvivl om, hvad jeg skal svare: Nemlig, fordi der ikke er to dage, der er ens. Bordings Friskole er et utroligt mangfoldigt sted, hvor hver dag byder på nye udfordringer, glæder og opture. Man færdes ligeværdigt blandt kolleger, forældre og elever - og har aldrig fornemmelse af et fast hierarki, hvor "nogen er bedre end andre". Alle kan blive hørt og alles mening er lige god.

Jeg har kendt friskoler, der ligger på landet, endda langt ude på landet. Der er skolen et lokalt kraftcenter, hvor lærerne på sin vis er mere "gift" med deres arbejde, end vi lærere på en skole i byen er. Det har sine fordele i forhold til engagement, ansvarsfølelse osv. Til gengæld tror jeg, at byskolen kræver og opfostrer lærere, der har fingeren på tidens pædagogiske puls, og som er parate til hurtige omskiftninger. Dét er også en af grundene til at ikke to dage er ens.

Vi lærere på Bordings Friskole repræsen-

terer en forskellighed. Det være sig rent menneskeligt, hvad faglig baggrund angår og temperamentsmæssigt. Og alligevel holder vi sammen om – og på – en friskole med en mængde traditioner og en gruppe børn, for hvem vi vil det godt, og som vi holder af. Vi har også fået en ordentlig portion indflydelse på vores arbejde, som jeg tror giver lysten til at undervise endnu bedre kår.

Det med at kunne rejse ud i verden sammen, at kunne feste sammen, at kunne grine og græde sammen, at kunne slå forældrene i fodbold sammen, kræver en arbejdsplads af helt speciel kaliber. Jeg har tit tænkt på, hvor svært det må være for nyansatte lærere at finde sig til rette i dette væld af gange, kældre, trapper og 60 år gamle traditioner. Men efter lidt tid i "de gamles" nærvær og måske en afstikker på Ollerup-kursus varer det ikke længe, før man er faldet til. Der er ikke nogen manual eller brugsanvisning for, hvordan man bliver lærer på Bordings Friskole, men projektet kan kun realiseres v.h.a. tæt menneskelig kontakt. At være sammen er en meget væsentlig del af lærerkulturen på Bordings Friskole.

Ofte får lærere mange børn og få penge, så indimellem overvejer man sammen med sin familie at rykke teltpælene op og flytte på landet, ud til de mange billige m². Men min egen beslutning falder altid med det faktum, at jeg aldrig får så god en arbejdsplads som Bordings Friskole.

Tillykke med de 60 år fra alle lærerne på Bordings Friskole.

Bordings fylder 60

Tale ved receptionen v. Mogens Krabek

Ingen ejer fortiden, og ingen kan tage patent på fremtiden.

Dette udsagn er værd at tænke over på en dag som denne, hvor vi markerer skolens 60 årige historie. Der er grund til at se tilbage for at forstå, hvordan dagen skole bygger på dens historie, og et jubilæum derfor er en særlig anledning til at samle de mange tråde, som rækker bagover. Men et jubilæum er også et vende- og begyndelsespunkt for en udvikling i de kommende år, som ikke bare kan forudses og planlægges ved at slå op i den gamle historie.

Denne dobbelthed mellem fortid og fremtid er altså lidt af et dilemma. For selv om vi alle vil fortsætte Bordings som en grundtvig-koldsk friskole, og vi alle tror på, at historien har betydning og mening ved at vi kan lære af den, så kan vi hverken tage Grundtvig, Kold eller Bording til indtægt for, hvordan vi skal indrette morgendagens skole. Her må vi selv være iværksættere og selv tage ansvaret – og bare bruge dem som inspiratorer.

De første 60 år har været forbavsende sammenhængende, så vi i dag har en skole med en stærk tradition for, hvad vi står for og lægger vægt på. Men vi ved også godt, at vi i de kommende år vil blive udfordret på vores skolesyn – og det så direkte, at vi både får brug for at kunne støtte os til den solide tradition for at kunne stå fast, men også for at turde have mod til at forandre vigtige områder i vores undervisning og pædagogik og i samarbejdet mellem skole og hjem, forældre og lærere.

Og skal vi kunne klare at blive ved med at holde en fælles, folkelig og fri skole med hinanden, så vil det kræve en indsats, der

bliver større end bare den almindelige medleven og deltagelse. Vælger vi bare de hurtige og nemme løsninger, så bliver udgangen nemt en sløring af vores profil som holdningsskole. Men når det netop skal være vores identitet, vi skal kæmpe for, så bliver der brug for omtanke og klogskab.

Odin fik visdom, men mistede som bekendt sit ene øje, da han fik adgang til visdommens brønd. Og enøjede har det med at se ensidigt på tingene og tiden. Heldigvis fik han hjælp af sine to ravne til at kunne se tilbage på fortiden og frem på fremtiden. Hermed lærte han at anskue sin samtid med det dobbeltblik, som i vores skoletradition kaldes for det historisk-poetiske perspektiv. Og med Hugin og Munin som skolens vartegn er der grund til i anledning af skolens jubilæum at se både tilbage og fremover. Og jeg skal nok nøjes med nogle enkelte af de røde tråde.

At skolen begyndte mandag d. 4. april 1945 – og altså en måned før befrielsen, havde for så vidt intet direkte med krigen at gøre, men skyldtes at Sigrid og Frede ikke ønskede at sende deres ældste datter på en af de lokale folkeskoler, men valgte at hjemmeundervise hende på deres højskole på Frederiksberg sammen med andre børn af forældre, som også ønskede en alternativ skolegang til deres børn. Da klassen mødte op efter sommerferien, var der nu 16 elever, som i første række blev undervist af Anne Marie Andersen, som blev skolens første faste lærer. I de følgende år voksede skolen med en klasse om året og med stadigt flere på årgangene.

Da tilgangen til Københavns Folkehøjskole i 50'erne blev vigende, så besluttede Bordings at nedlægge den og bruge alle

kræfterne på børneskole, som nu holdt til på Barfoeds Skole på Kochsvejen på Frederiksberg.

Bordings ville gerne navnet Københavns Friskole, men da den lå på Frederiksberg og da friskole-navnet skurrede i københavner-ører som en social institution, så blev resultatet i første omgang Bordings Skole, siden Bordings Børneskole og først derefter Bordings Friskole.

I slutningen af 50'erne var skolen blevet for stor til at kunne være på Barfoeds skole, og udgangen blev som bekendt, at den i 64 rykkede ind i Moltke og Bays Latin- og Realskole fra 1894, som siden var blevet til Øster Søgades Gymnasium, som nu flyttede nordpå og blev til Kildegårds Gymnasium. Efter overgangen blev Bordings en selvejende institution, fik hurtigt to spor og snart også en eksamensafdeling for de ældste elever.

Til skolens historie hører også, at selv om vi naturligt nok på flere måder holder anderledes skole i dag end dengang i dens yngre dage, så gælder, at de bærende dogmer og traditioner har haft en langt liv:

- Det grundvig-koldske skolesyn
- Morgensangen og den mundtlige historiefortælling
- Respekt for fællesskabets værdi og nødvendighed
- Et tæt samarbejde mellem forældre og lærere
- Klassen som hverdagens omdrejningspunkt
- Vægten på selvvirksomheden og det musiske i skolens pædagogik

Det begyndte med en højskole, hvor børn fik adgang – og er fortsat præget af at være en højskole for og med børn. Om vi så gør det bedre eller dårligere end dengang og tidligere, overlader jeg til andre at vurdere. Men når der for mig fortsat giver stor mening at kalde os for Bordings Friskole, så er det et udtryk for, at de bordingske dogmer fortsat er dem, vi vælger

og genvælger at holde skole på. Og derfor med både taknemmelighed og ydmyghed, at vi i dag kan fejre de 60 år som friskole i København.

Og det gælder både i forhold til Sigrid og Fredes indsats som skolens iværksættere og i forhold til de følgende ledere og de mange forældre og lærere, som har været med til at give skolen en betryggende sejhed. Alle har gennem årene haft blik og sans for skolens dobbelthed af at være en almindelig børneskole og en idébaseret holdningsskole, hvor almindeligheden og ideologien har kunnet gå hånd i hånd.

Denne vekselvirkning skaber en virkelighed, som det er sjovt, spændende og svært at arbejde med og i. Og det hvad enten vi nu kalder skolespillet som vekselvirkningen mellem det sociale og det faglige, mellem udvikling og uddannelse, mellem opdragelse og opdagelse eller mellem visioner og handlinger.

Når vi i dag gerne vil kendes som en skole, der lægger vægt på 'humør, holdninger og højt til loftet' – og på, at vi godt tør holde skole på de gode spørgsmål snarere end på de faste og færdige svar, så er det, fordi vi har traditionen og historien i ryggen. Den giver os den tyngde, som gør det lettere også at have tillid til og turde tro på fremtiden. Og det også, selv om vi nu skal til at kæmpe med det, som dagens undervisningsminister kalder det usynlige og selvvalgte spøgelse.

Haarder får nu gennemført en ny fri-skolelov, som netop lægger op til, at vekselvirkningen mellem undervisning og udvikling hæmmes ved adskillelse af de to hovedopgaver. For med loven skal undervisningen ensrettes med folkeskolen, følge de samme planer og standarder, evalueres på de samme måder og ministeriet får adgang til at vurdere, om de faglige normer for undervisningen og elevernes udbytte overholdes.

Derudover skal vi fortsat have adgang til at være en holdningsskole ud fra egen overbevisning, som det hedder i den nye lov, men skolesynet skal altså bare ikke i første række have med undervisningen at gøre, men give sig til kende i skolekulturen i øvrigt.

"Folkeskole først, friskole siden" vil naturligvis sætte sit præg på lærernes pædagogiske arbejde – og på forældrenes forventninger. Ikke som de store ændringer i det synlige, men som en glidende forandring i vores holdninger. Andet vil være naivt at tro, for lovens mening er jo netop at harmonisere undervisningen med folkeskolen som målestok.

Har vores skolesyn hidtil været en underforstået naturlighed, så bliver det nu en nødvendighed at tydeliggøre. For hvis vi ikke aktivt besinder os på de bordingske dogmer, så ender vi med det, det begyndte som, nemlig "Københavns Børneskole" – bare uden det ideologiske grundlag, som satte den i gang.

Hvad vi skylder historien, er ikke i fremtiden at ende med det billede, som Per Bregengaard (Københavns skoleborgmester og som Haarder også tidligere forælder ved Bordings Friskole) tegnede i anledning af PISA-København, som var en nylig undersøgelse af de københavnske 9. klassers kundskaber i læsning, matematik, naturfag og almen viden.

I et forsøg på at komme uden om den problemstilling i undersøgelsen, at indvandrerelver klarer sig mærkbart dårligere i undersøgelsen i forhold til de danske elever, påstod han, at det største problem knytter sig til forskelle i grundlaget for folkeskolen i forhold til de frie og private grundskoler, der som bekendt har en ¼ af alle elever i København.

Han påstod nemlig, at når eleverne i de frie skoler med fortrinsvis danske elever klarer sig markant bedre, så skyldes det, at

vi sorterer de svage elever fra, at forældre åbenbart gerne vil betale skolepenge for at slippe for, at deres børn skal gå i skole med almindelige børn, og at forældrenes positive interesse i børnenes skolegang skyldes forventning om bedre resultater. Eller med hans egne ord: De frie og private skoler har en nemmere opgave og skummer fløden af forældre og børn.

Har eller får han ret, så påstanden bliver en selvpfyldende profeti, så vil det inden længe kunne lyde: "Vælg Bordings, for vi gør forskel", "Forvent lidt mere – brug Bordings. En garanti for succes", og så vil alliancen af Haarder og Bregengaard kunne betyde en tømning af Bordings som en holdningsskole, for så bliver samarbejdet mellem forældre og lærere erstattet af kontraktstyring – fællesskabet af forretningsaftaler og tillid af succeskriterier.

Og sker dette, så vil Kold gå kold, Grundtvig til grunde og Bording fra borde, for så er det ikke længere et fællesskab om værdier og hverdag, visioner og vanskeligheder, men et professionelt og pragmatisk og aldeles u-poetisk partnerskab om et privatpraktiserende folkeskole.

Så slemt behøver det ikke at gå, hvis bare vi har mod og kræfter til vedvarende at besinde os på, hvad vi som holdningsskole vil være som andet og mere end en skole for de gode karakterer og kompetencer. I denne selvbesindelse må vi stole på traditionen og historien, men også være frimodige nok til at blive ved med at fortolke på de bordingske dogmer – og turde være åbne for anderledes svar og løsninger. Ikke bare fordi forandring i sig selv skaber bedre skole, men fordi udvikling kommer, når vi også tør udfordre os selv og ikke bare forblive i historiens spor.

Da Bordings blev grundlagt, havde det folkelige, det åndelige og det nationale en betydning, hvis rod gik 100 år tilbage. Den betydning kan have stor og god

mening for os i dag og fremover, men kun, hvis vi selv tager det ansvar på os, at nutiden og fremtiden tilhører os – og ikke bare historien og traditionen.

Derfor netop i dag god grund til at glæde sig over skolens historie og glæde sig til dens fremtid. Til at ønske hinanden tillykke med jubilæet – og hinanden lykke til med de kommende års arbejde for at udvikle Bordings som en fællesskole for forældre og lærere, som en folkelig fri-skole, som forholder sig åbent til morgendagens udfordringer, og som en børnehøjskole, der tør vægte elevernes livs-

mod og livsduelighed som mennesker og verdensborgere.

Bordings som en holdningsskole skal handle om at holde af, at holde på og holde ud.

Lad os sige en tak til Sigrid og Frede Bordings, som satte det hele i gang, til de ca. 100 lærere og mange hundreder børn og forældre, som har holdt den levende gennem de 60 år – og gøre det ved at råbe et trefoldigt hurra for glæden ved at få lov og lejlighed til at fortsætte projektet.

YORK tur/retur med 9.A

v. *Andreas Saxild og Andreas Skovgaard, 9.A*

På dag 1 skete der egentlig ikke noget særligt, eller i hvert fald for os elever. For Jette & Henrik skete der til gengæld noget ganske specielt, de stiftede nemlig bekendtskab med en pub. Det skulle senere vise sig at blive et langt og lykkeligt bekendtskab, som skulle få fatale konsekvenser for vores videre tur. Det var også på dag 1, at vi blev indlogeret hos vores værtsfamilier. Mange blev mødt af gæstfrihed, store ord og små rum, mens andre bare fik rigtig dårlig mad (meget overkogte ærter).

På dag 2 gik vi på byvandring i den åh så skønne by York (vi mener det faktisk). Her fik vi prøvet Jettes tålmodighed af ved at skyde genvej over nogle lavtliggende hus tage, hvilket er totalt "løgn".

Så var det ellers museums-tid. Vi tog på Fairfax house, som er et skønt museum med dyre russiske ting! Derefter et smut hen på byens stolthed "Cliffords Tower", som blandt danskere er bedre kendt som Hammershus Jr. Derfra kunne man lave nogle fede stunts med en lasso og et par træsko. I kan nok gætte, hvor det bærer hen af.

På dag 3 nød vi en tur på det flotte Castle Museum, hvor man kunne se, hvordan Yorkboerne boede i "the old days". Bagefter fik vi stillet vores psykotiske lyster, da vi legede med en canadisk gås (canadian goose), det var super morsomt, i hvert fald for drengene. I det hele taget var det drengenes dag, eller Jonathans, som lagde an på et par engelske piger. Vi stiftede også et kært bekendtskab til "Starbucks", som er en amerikansk kaffekæde, der tilbragte vi et par af vores dage "ooh yeah".

På dag 4 var vores main event da vores elskværdige lærere var nødsaget til at blive "båret ud" fra pubben af deres elsk-

værdige elever. Så blev de sendt på en taxa hjem, og så havde vi byen for os selv. Men inden alt det var vi på et jernbanemuseum, som var rigtig godt lavet, med en hel masse tog in real size!!! Der tilbragte vi adskillige kvalitetstimer med vores, på det tidspunkt ædru lærere. På museet lærte vi blandt en hel del andet, om en japansk jernbanestrækning, som altid har været i besiddelse af nogle af verdens hurtigste tog – det var vældigt interessant.

Bagefter lavede klassen et holdt i Yorks meget dejlige og tiltalende park. Der fortærede vi vores medbragte frokost – det gjorde vi faktisk næsten hver dag. Det var også der Janec faldt og slog hovedet mod en sten, og derved gav sig selv diagnosen hul i hovedet... Men det var jo bare endnu en oplevelse på vores begivenhedsrige Yorktur – det skal dog siges at han kom sig. Senere var vi på York brewery, hvor vi mødte alle tiders gut, som senere blev vores bedste ven. Han var en ung burgøjsjer med hestehale og alt hvad der ellers hører med, og så vidste han en del om øl, det var selvfølgelig ret cool, og så var han en underholdende oplevelse.

Resten af dagene i York tilbragte vi på pubs, og andet gøgl. Det skal siges at vi besøgte et par museer og butikker, hvor vi spenderede vores "never ending mone-tos". Så en aften var vi ude og sejle i en stor båd, det var gevaldig hyggeligt, især da Sivert og Janec hoppede i vandet. En anden aften var vi på det der kaldes "Ghost walk of York". Det går ud på, at man efter mørkets frembrud bliver lokket ind i skumle gyder af en uhyggelig mand med uhyggelige historier "ARGH". Ydermere var vi på et vikingemuseum, der hed "Jorvik", hvilket er vikingernes navn for York. På Jorvik kunne man se hvordan vikingerne levede dengang... BOOOOO-

RING... Men what the hell, englænderne har vel ikke så mange af den slags museer.

Dag 7 mødtes vi på stationen, hvor Henrik & Jette fik en morgendram, fordi som Henrik så ganske rigtigt sagde, kunne man jo lige så godt holde branderten kørende, nu hvor der kun var små to dage tilbage af vores famøse lejrskole. Så tog vi ellers til London, og tjuhej hvor det gik, op og ned af bakke forbi den ene mark med får efter den anden - og så et kulværk en gang imellem.

Langt om længe ankom vi til London known as Puerto Rico, hvor vi blev indkvarteret på det dejligste hotel i hele London, nemlig Savoy. Vi blev servicerede med de bedste ydelser, hotellet kunne levere. Roomservice med Champagne, Beluga kaviar og alt hvad ens hjerte måtte begære. Næste dag tog vi på shopping i Bond Street, hvor vi fik gjort mange spændende indkøb. Efter en lang og hård dag tog vi på Pizza Hut og nød en pizza

og Pepsi ad libitum. Det var fortrinligt. Derefter tog vi hjem på hotellet, hvor nogen gik i Jacuzzien inden sengetid. Da vi gik i seng, ydede vores personlige piccolo os den service at putte os, det var blot en mange goder ved den personlige piccolo. Næste dag måtte vi sige farvel til vores elskede hotel og drage til lufthavnen, hvor vi skulle dele vores let forsinkede fly med to andre skoleklasser.. argh. Død og pine.

Sådan endte vores bedste oplevelse i vores skoletid, samtidig med det var en prægtig afslutning på 9 år med vores dejlige og ikke altid alkoholfri lærere! Afslutningen kunne være bedre og slet ikke uden vores to yndlingslærere Jette & Henrik.

PS. Da referatet er blevet skrevet et pænt stykke tid efter turen, kan der være forskydninger i vores erindringer – ikke mindst om lærernes opførsel!

Tjekkiet tur/retur med 9.B

v. Mikkel Winckler, 9.B

Jeg vil lige starte med at sige, at jeg synes vi havde en rigtig fed tur. Der var dog nogle små skænderier, men det kan man jo ikke undgå på sådan en tur. Jeg ved også godt, at det kan være meget hårdt til tider at være af sted med en hel klasse i udlandet.

Dag 1 - søndag d. 22. august

Vi mødtes søndag 18.15 på skolen, hvor vi skulle med bussen til Tjekkiet. Turen ville tage ca.16 timer, og det er rigtig lang tid, når man bare sidder i en helt normal bus. Vi havde nemlig ikke fået en sovebus. Ved 20-tiden skulle vi med færgen fra Gedser til Rostock, der var en hel masse andre klasser med, og jeg mødte også nogle jeg kendte. Det var en smule kedeligt på færgen, især når der var så propet. Sejlturen tog ca.2 timer, så der var masser af tid til at få shoppet lidt tax free. De fleste af os ville gerne ned i bussen og sidde, men det må man ikke af forskellige sikkerhedsgrunde.

Selvom turen var lang synes jeg den var rigtig hyggelig, vi fik set et par film og snakket en hel del. Søvn blev der ikke meget af, jeg tror jeg fik sovet 1-1½ time og det er ikke ret meget, synes jeg.

Selvom det ikke var en sovebus, var det alligevel lidt af en luksus bus, med køleskab, to fjernsyn, VIP rum og en kongestol, som vi kaldte den. Kongestolen var en stol på størrelse med et godt fly sæde, måske endda lidt bredere, der sad man virkelig godt, Lasse sad der på vej ned. VIP rummet var helt nede bag i bussen, der var det ene af fjernsynene og et bord som kunne sænkes, så man kunne ligge helt ned med strakte ben. Turen derved sad jeg rimeligt dårligt, jeg sad med ryggen til tv'et, så jeg skulle dreje mig hvis jeg ville se film. Jeg synes heller ikke så meget om at sidde op og sove. Vi holdt en del pauser, og det syntes jeg var meget rart, så fik

man lige lov til at strække benene og få lidt frisk luft.

Dag 2 - mandag d. 23. august

Ca. kl. 07.30 ankom vi til et rimeligt slidt hotel, hvor vi skulle spise morgenmad. Der fik vi for første gang en smagsprøve på den tjekkiske mad. Det var langt fra det samme som vi var vant til, så det smagte lidt anderledes. Det var ikke fordi det smagte decideret dårligt, men det smagte bare ikke af ret meget, og var derfor lidt kedeligt. Men jeg fik dog lidt brød og lidt juice.

Så gik turen til Theresienstadt, det sted hvor mange af de danske jøder var under 2.Verdenskrig. Det var lidt uhyggeligt at se de bitte små rum de havde været i, og de senge de havde. Det var også lidt klamt at gå i de der lange gange, vi så jo også henrettelsespladsen. Lidt uhyggeligt. Men det var samtidig meget spændende at se det. Ca. 13.30 ankom vi til Cesky Rai, Mala Skala. Vi var blevet flyttet. Vi skulle rigtigt have boet i en hytte oppe i skoven med pool, beach volley og basket, m.m. men hytten var ved at blive renoveret, så vi fik Hotel Neco i stedet. Som jeg også syntes var helt fint. Vi blev hurtigt delt op i fire værelser, jeg kom på værelse med Aske D. og Lasse, vi havde det rigtig hyggeligt.

Da vi havde pakket ud og spist frokost, fik vi en pause, hvor vi fik lidt tid til at kigge nærmere på den lille landsby, hvor vi hurtigt fandt supermarkedet og floden, som senere kom til at bade i. Carsten tog ind til en lidt større by, hvor man kunne veksle penge. Ca. ved 17-tiden tog vi alle sammen ud på en vandretur sammen med vores sjove guide Voita. Vi skulle op til et udsigtssted, 70-80 meter over jorden, så turen op til stedet var rimelig stejl, og der

blev hurtigt spredning på feltet, så Lasse, Højer og jeg gik i udbrud, og jeg kom selvfølgelig først til tops, de to andre gik nemlig rimeligt hurtigt døde. Der var utrolig flot oppe på toppen, og jeg fortryder SÅ meget at jeg ikke tog et kamera med.

Da vi kom ned igen, fik vi pause og fik bare af vide, hvad tid der var aftensmad, så der havde vi lige en times pause, hvor vi slappede lidt af og hørte musik, som vi gjorde en hel del inde på vores værelse. Der skete ikke mere den dag.

Dag 3 - tirsdag d. 24 august

Vi skulle op kl. 7.30 da der var morgenmad kl.8.00. Vi lagde ud med en mountainbike tur op til det sted, som vi rigtig skulle have været. Vi havde fået lov til at komme og bruge deres sindssygt kolde pool og spille lidt beach volley. Da vi havde været der en times tid, gik vi op til bussen og kørte tilbage til hotellet, hvor vi fik spist frokost og holdt en pause. Derefter tog vi bussen ud til et sted, hvor vi skulle prøve klatring og rapelling. Det lød til at være sjovt, og det var det også. Jeg synes personligt det virkede en smule uprofessionelt, i hvert fald da jeg skulle til at rapelle. Jeg skulle stå ca.30 meter over jorden uden at være spændt fast og da jeg var halvt nede af klippen glemte en af dem at give mig line, så jeg slyngede ind i klippevæggen med knæene først. Det var ikke så fedt. Men klatring var rigtig sjovt.

Dag 4 - onsdag d. 25 august

Onsdag var den sidste hele dag i Cesky Rai, og også dagen hvor vi skulle prøve river rafting. Men først lagde vi ud med en vandretur til Hrubá Skála. Det var en lang tur, som vi gik gennem skoven. Der var enormt langt ned, og vi kom også forbi et par udsigtspunkter. Det var rigtig flot og meget spændende at se ud over landskabet, når vi var så højt oppe. Det var også på den tur Lasse slog sig, da han hoppede ned fra ca. 2 meter og fik stød op i gennem hælene. Så vi skiftedes til at bære

ham det sidste stykke vej, indtil der var et par fra Litauen, der tilbød at køre ham det sidste stykke vej.

Efter vi havde spist frokost, var det blevet tid til river rafting.

Vi blev delt op i fem både. Min båd var den første, der var i vandet, og vi fik af vide vi skulle lægge os i venstre side af flo- den, men vi kom straks til at ligge og rode rundt over i højre side, hvor vi hele tiden gik på grund. Så efter 5 min. tid lå vi bagerst. Lidt efter lidt fik vi mere og mere styr på det, og vi begyndte faktisk at indhente nogle af de andre både. Jeg sad for resten i båd sammen med Amalie, Simone, Livia og Mathilde. Det var rigtig sjovt, og vi grinede en hel del, selvom jeg prøvede at tage det lidt seriøst og få de andre til at ro. Jeg sad nemlig omme bag i og styrede med en åre. Efter lidt tid fik Livia ondt i maven, og så var vi lige en mindre til at ro, så hun kom over i anden båd, hvor hun kunne komme til at ligge ned. Det gik nu også fint nok nu, hvor vi kun var fire, men på et tidspunkt hoppede jeg i vandet og svømmede frem til den førende båd, hvor Mads E, H.C, Aske O og Alexander sad i. Jeg syntes min båd var for langsom. Det blev de ikke så glade for, så vi gik med til de kunne binde deres båd fast til vores. Jeg syntes, vi havde det rigtig sjovt med at river rafte, selvom jeg godt kunne ønske at der havde været lidt mere gang i den, da det gik lidt op i en kano tur.

Om aftenen var der grill-party og jeg synes klart, det var det bedste mad. Vi hyggede os udenfor og bagefter gik vi over op den lokale kro, eller hvad man skal kalde det, og dansede og hørte musik.

Det var også der Vreni faldt over gulvtæppet og slog sig rimelig meget. Jeg synes vi havde det rigtig hyggeligt på det lille hotel og havde slet ikke noget imod, at vi ikke kom til at bo oppe i skoven, poolen var alligevel iskold.

Dag 5 - torsdag d. 26 august

Det var dagen, hvor vi skulle tage afsked med Cesky Rai og de venlige hotelejere, og ikke mindst Voita. Det blev en smule stresset, og der var også lidt sure miner rundt omkring, men alle glædede sig til at komme til Prag. Vi kørte i bus et par timer før vi ankom til Prag, hvor vi lagde ud med en tur til det gule marked, hvor der skulle shoppes fake tøj m.m. Der fik vi to timer, hvor efterfølgende tog til Hotel Golden City. Hvor jeg igen kom til at bo på værelse med Aske D og Lasse, og det var helt fint.

Det var et udmærket 3-stjernet hotel, hvor vi havde det meget hyggeligt. Da vi havde haft en lille pause, tog vi en gå tur indtil centrum, hvor vi fik kigget os lidt omkring. Vi var også på en restaurant, og det var meget hyggeligt. Efter maden tog vi med en bus tilbage til hotellet, hvor vi bare gik op på vores værelser.

Dag 6 - fredag d. 27 august

Der var morgenmad kl. 8, og derefter tog vi på byvandring, hvor vi blandt andet så et meget flot slot og fik kigget på nogle andre seværdigheder i Prag. Fra kl.12-21 skulle vi gå rundt i små grupper på egen hånd, det synes jeg lød meget spændende, og vi fik da også set en hel del, og vi gik i en masse butikker, men det blev os lidt lang tid til sidst. Jeg tror, vi sad 3 timer på en Mc Donald's og snakkede, men det var nu også meget hyggeligt. Til sidst ville nogle finde en H&M, så vi tog en sporvogn ud til et shoppingcenter. H&M var ikke så spændende alligevel. Ca. 21.00 mødtes vi ved Karlsbroen for at tage i sort teater, som jeg syntes var meget spændende. Jeg blev bare rimelig søvnig, vi havde jo trods alt gået rundt i 9 timer. Og

når man så kommer ind i en mørk sal og kommer til at sidde i et dejligt blødt sæde, bliver man træt.

Dag 7 - lørdag d. 28 august

Lørdag var vores sidste dag i Prag. Og den skulle vi bruge på at se det jødiske kvarter, men det område var lukket om lørdagen, så vi fik lidt ekstra tid til at bruge de sidste penge, inden vi mødtes igen kl.17.30. Hvor vi tog tilbage til hotellet for at pakke og tjekke ud.

Jeg må indrømme at jeg sagtens kunne have brugt et par dage til i Tjekkiet, for synes vi havde det rigtig sjovt dernede. Ca. ved 19 tiden tog vi af sted med bussen hjemad, hvor jeg i øvrigt kom til at ligge nede i VIP.- området. Ved den tjekkiske grænse gjorde vi holdt, hvor man, hvis man ikke allerede havde brugt dem, kunne bruge sine allersidste tjekkiske penge.

Dag 8 - søndag d. 29 august

Tidlig søndag morgen ankom vi til Rostock, hvor vi skulle med færgen til Gedser. Vi var alle sammen meget trætte, og jeg lå også ned det meste af overfarten. Jeg ved ikke rigtig, hvad jeg skal sige om hjemturen, da jeg sov meget af tiden. 9.45 var vi hjemme i København igen, og vi synes alle det havde været en rigtig god tur.

Jeg vil gerne lige slutte af med at sige at sige tak for en god tur til jer lærere. I gjorde det godt og vi ved godt, at det er hårdt at være på hele tiden med en klasse i et andet land. Jeg synes godt vi kunne have været der et par dage mere - og ville faktisk også godt være en dag mere i Cesky Rai, der var rigtig hyggeligt.

ÅRGANG 2005

Afgangselever fra 9. A og B samt deres hovedlærere

Forreste række fra venstre:

Andreas Saxild, Mads Weidner, Alexander Højer Bøegh, Jonathan Fjord, Anne Sofie Larsen, Rikke Rasmussen, Kasper Adserballe,

Mellemste række fra venstre:

Kirstine Elmhøj Hansen, Mathilde Lundsteen Ditlevsen, Anne Birk Frahm, Amalie Hyllested Johansen, Sivert Lendorph Christensen, Mogens Krabek, Maj Bjerre, Klara Sofie Svendsen, Julie Gress Mose, Emilie Sonne Harrild, Magrethe Grønvold Friis

Bagerste række fra venstre:

Christine Hangaard Hansen, Andreas Skovgaard, Janec Helsted Larsen, Thomas Agerskov Kruse, Aske Diaz-Nielsen, Vreni Grane, Bolette Orellana, Anders Aagaard Warring, Livia Urban Swart Haaland, Kristoffer Almstrup Nielsen, Simone Bartholin, Karsten Espholm, Lærke Egeris Vandborg, Mikkel Winckler, Amalie Engbirk-Friis, Hans Christian Arnt Torp, Mads Ehlers, Sean Sar, Aske Sillemann, Lasse Rosenberg, Jette Fuglebæk, Asta Baden, Henrik Nissen, Cecilie Helweg, Felicia Benthien

Farvel Bordings fra 9.A

v. Rikke Rasmussen og Maj Bjerre, 9.A

Ja, så er det farvel Bordings. Nu da vi går ud af niende klasse, tænker vi samtidig tilbage på ti fantastiske år, helt fra børnehaveklasse til nu. Da klassen sidste onsdag mødtes til oprydning i klasseværelset, fandt vi, som den nok mest bemærkelsesværdige ting, vores årsmapper frem. De har fulgt os gennem hele skoleforløbet, og drevet mange minder med sig, som vi kan huske tilbage på, når vi vil mindes vores tid på Bordings. For hvert skoleår der er gået, har vi skrevet, klippeklistret, tegnet og regnet og sat det ind i mappen, som vi syntes karakteriserede året. På den måde kan vi hvert år kigge tilbage på det forrige år og den forrige klasse.

Mange år er gået, og mange historier følger selvfølgelig med. Det, som vi først kom til at tænke tilbage på, og som vi vil savne utrolig meget, er alle de talrige lejrskoler, som vi har været på. Vi er nok en af de klasser, der har været af sted på flest ture og forskellige steder: Læsø, Bornholm, Fjerritslev idrætscenter, York og selvfølgelig Friskolegården m. fl. Der har selvfølgelig fulgt både gode og mindre gode oplevelser med. Lækre menuer og uspiselige udkogte kartofler, bløde dobbeltsenge og hullede madrasser, brilant fodboldvej og alenlange cykelture i muddersjask, spændende spøgelsesture og trættende museumsbesøg osv. Men man lærer jo mest af at have oplevet både de gode og de knap så spændende sider af tilværelsen, og i de fleste tilfælde er vi da kommet godt ud af det, også når det har set mest sort ud.

Alle disse ture, og mange flere, har tømret fællesskabet i klassen mere sammen, som ikke mindst har resulteret i et godt venskab, både mellem elever og lærere. Specielt lærerne er en stor del af en god sko-

letid, og vi har været heldige med vores, ingen tvivl om det. Jette, Henrik og Thomas har som vores mest bundne lærere hjulpet os på vej og sørget for, at vi kom af sted fra Bordings med et godt grundlag for vores videre planer i fremtiden. Tilbage er der bare at sige, at de næste klasser der får glæde af jeres undervisning, er meget heldige!

Andre begivenheder, der også er værd at kigge tilbage på, er f.eks. skolefodbold, emneuger, teaterforestillinger, karameldag, skolepatruljen – ja alt, som hører til at gå på Bordings. Vi husker specielt, da vi gik i sjette klasse og spillede Nordea-skolefodboldturnering, under ledelse under Jesper (selvfølgelig), og både drenge – og pigeholdet vandt overlegent. Vi var pævestolte, og det hele blev endnu bedre, da vi spillede pigefinale, og Mogens pludselig stod på sidelinien og gav taktiske råd til Jesper, om hvordan vi nu skulle tackle det her hold. Og det er lidt svært at lægge skjul på, at Mogens nok havde en del af skylden for at vi vandt! (selvom der ikke blev scoret et eneste mål på os i den turnering) Ja, det var et sjovt øjeblik, da vi modtog vores Nordea-kasketter og lysende nøgleringe, uden at vide at vi i fremtiden aldrig ville vinde noget i skolefodbold igen. Det eneste, vi var skuffede over var, at vi ingen medaljer fik, nu da vi havde vundet en finale!

Men selve samværet har været noget, som vi i hvert fald vil savne mere end noget andet. For nogle år siden var vores klasse en del splittet, folk gik i grupper, og det var meget klikepræget. Men i slutningen af ottende klasse blev vi heldigvis en del klogere, og vi har aldrig haft det bedre med hinanden end nu. Alle har det godt sammen, og vi gør ting i fællesskab. Klassen har her på det sidste holdt mange

hyggelige fester sammen, og det er jo kun skønt, at vi kan more os sammen på den måde. Det er egentlig lidt ærgerligt, at vi ikke fik styr på tingene noget før, for som vi har det nu, har man det meget svært med at sige farvel til hinanden. Men i sidste ende er det måske godt, at vi slutter, mens legen er god! Vi vil i hvert fald huske tilbage på niende skoleår som et af de bedste år, vi har haft sammen.

Men hvad har vi så fået ud af at gå på Bordings? Jo, vi har selvfølgelig lært hvad kinetisk energi er, om fotosyntese, betydningen af "præpositionskonstruktion" osv. Men vigtigere endnu har vi lært noget, som ikke kan måles i en Pisa-test eller andre former for vurderingsopgaver. Vi er hver især blevet "uddannet" til individuelle personer, som samtidig vægter fællesskabet utrolig højt. Og det har vi især kunnet mærke her i den senere tid, hvor vi

nu er nødt til at se realiteterne i øjnene: at Bordings snart må ses som et overstået kapitel. Først nu forstår man, at det sted man har tilbragt 10 år på, snart må ses som fortid, men det ord er vi ikke meget for at bruge i denne her sammenhæng. Vi lægger heller ikke vores skoletid på Bordings bag os. Uanset om vi vil det eller ej, er vi bare nødt til at komme videre i livet. Det er tid til at prøve noget nyt – se verden! Vi vil selvfølgelig savne klasseværelset, lærerne, eleverne, stemningen – ja endda morgensang! Men husk nu, det her er ikke slutningen på noget, bare starten på noget nyt. Og det hedder ikke "farvel" eller "hej hej", men "på gensyn!"

Men det vigtigste af alt er, at vi nu har fået nogle venner for livet. Vi glæder os til 'gamle elevers aften' den tredje torsdag i januar! Og tak for ti uforglemmelige år.

Afskedssang fra 9.B

v. Livia Urban Swart og Simone Bartholin, 9.B

(Mel. "For Kendt" med Lex og Klatten)

I kender os fra skolen og fra morgensang,
fra stribevis af fester og fra vores gang.
9. klas' nu har vi fri
den sidste time er forbi.
Nu slutter folkeskolens krig.

Omk.

For nu er vi kendt med det her sted.
Vi kender enhver lille hem'lighed.
Vi håber, I får lig'så meget med,
inden I skal drage afsted.

Vi fik nog'n dejlig "lærere" lig' fra starten af.
I børnehaveklas' ku man stadig slappe af.
Bente var nu særligt vor's,
men Sussi var ik' bar' tilovers!
I guidet os, og I gik forrest.

Ogs' Jesper var der allered', fra vi kom.
Uden ham ville Bording være tem'lig tom.
Til skolefodbold han os tog,
stjernetimer, SFO.
Hvor end han er, er han så GO!

Hend' vi havd' fra første, ku vi alle li'.
Hun lærte os om sex, skønt alle kun var ni...
Hanne viser omsorg stor,
var for klassen ekstra-mor.
Vi elsker dig for det, du gjord!

Når de små nu spiller deres slutmusik,
det minder os om Torben og om hans rytmik.
Han lært' os ogs' at regne,
men når det slog klik, var det han fik
de sjove, små, nervøse tic.

Vi kom i overbygning, og der ændres alt.
Timerne med Torben, Hanne de var talt.
Der var et lærerskifte stort.
Det var nu godt at det blev gjort.
"Hvem får vi mon?", det blev der spurgt'.

At vi nu ku læse, måt' vi ikke meld'.
Indrøm bare, Karsten, du kan li' at hør dig
selv...

Etik, moral og politik,
vi havd' da samfundstimer lidt.
Byttet med dansk blev de dog tit.

Med et temperament der bar' var helt i top,
troned' du bag bordet med din kvindekrop
i mat'matik, latin, fransk. Gid
du fortalte om din lærertid,
Vreni, det ku vi ogs' godt lid'.

Vi har haft tre rigtig sjove, lange år,
selvom vi tit kom træt' og med morgenhår.
Nu er det jer, vi kender bedst.
I blev vor sidste sikre hest.
Vi husker jer i Prag til fest...

Vi havd' forventet meget af vor's nye lær'.
Vi håber ik', Bolette, vi var til stort besvær'.
Sorte slaver har du kært,
i engelsk vi historien lært',
så nu' vi civilrights ekspert'.

Med humor, ogs' lidt disciplin, og go' mi-
mik,
du lærte os – til tider al for svær – fysik.
I tøj fra morg'ntim'-gymnastik,
i skrædderstilling sad du tit.
Du Lars, gi'r vi kun god kritik.

Selvom du kun var her lige ganske kort,
vil os fra tysk gern' sige, inden vi skal bort:
Peter du er rigtig sej!
Gravid blev Trine, vi fik dig.
Du er bar' noget helt for sig.

I kender os fra skolen og fra morgensang,
fra stribevis af fester og fra vores gang.
Vi ved sgu ikke rigtig,
hvordan det her bli'r, ik' at vær' her mer'
Vi kommer til at savne jer!

Morgensangens ABC

v. Mogens Krabek

Morgensangen er et fast del af hverdagen på skolen – med rod i de holdninger, som vi lægger vægt på i vores kultur og værdier. Derfor skal alle deltage i morgensangen, og den er ikke til valg eller diskussion. Den er der bare, fordi den hører til livet på skolen for både elever og lærere – og gerne forældre! Som morgensangens ABC gælder:

A for fællesskab

Morgensangen handler om det fællesskab i huset, vi alle er en del af og kan skabe med hinanden. Det handler om at være sammen

- for at ønske hinanden god morgen og en god dag
- fordi vi resten af dagen nok er delt op, men fælles om omgås hinanden
- fordi det at synge sammen er en god og hyggelig måde at udtrykke et fællesskab på
- fordi det at være alle sammen indebærer at vi også er nødt til at kunne være rolige og stilfærdige

B for morgenbøn

Fadervor fremsiges på fælles vegne, fordi det hører til det kristne livssyn, som skolen bygger på. Med morgenbønnen udtrykker vi en taknemmelighed over for den nye dag som en gave og opgave. Vi vedkender os, at vi har brug for tro og tillid til at Gud kan og vil hjælpe os til en god dag og igennem de vanskeligheder, vi møder, og igennem de fejl, vi begår. Og vi beken-der os til de kristne værdier om ansvar for livet og hinanden.

Ved at bede til Guds vilje, kærlighed og kraft anerkender vi, at der er noget der er større, stærkere og kærligere end os selv, og at livet, jorden og verden er skabt før os. Dette giver mod, tryghed og mening til at begynde en ny dag, hvor vi ikke bare selv skal skabe alting forfra, for det ville vi

ikke kunne magte, selv ikke sammen.

C for fællessang

Gennem fællessangen kan vi lære at kende og kunne sange, som i poesiens sprog sætter ord og toner på værdier, holdninger og livserfaringer i vores fælles og folkelige kultur. De fleste sange synger vi fra vores røde sangbog (Dansk Skolesangbog), men supplerer den med et udvalg af andre sange, så vi veksler mellem nye og gamle, viser og salmer, danske og udenlandske, børne- og voksensange. Sangene er kulturbærende, og fællessang er kulturskabende. Nogle sange holder børn umiddelbart meget af, mens andre måske først får mening og betydning, når de vokser til.

Selv om morgensangen er et ritual og dermed en fast og genkendelig form, behøver den ikke at være hverken højtidelig eller 'poppe', men derimod præget af alvor og munterhed. Vi forventer af eleverne, at de opfører sig ordentligt – og respekterer dens 'grammatik': være der, være der til tiden, være der med sin sangbog og være til stede med opmærksomhed og åbenhed.

Der er nemlig noget stort ved bare for en stund at være lille. Der er noget stærkt ved at være i et fællesskab som én blandt mange. Og der er noget særligt ved at mange kan og skal være stille sammen. Netop fordi det at være stor, stærk og særlig er kendetegn for tidens storby, barndom og modernitet, så er det at være små, svage og stille et kultursprog, som for mange er fremmed, anderledes og næsten overgribende. Så netop derfor har morgensangen sin betydning som en kulturbærende tradition og sin mening som en kulturskabende institution. Morgensangen er således både opdragelse og opdagelse.

BORDINGS FRISKOLE

Grundlag

Bordings Friskole oprettedes på Frederiksberg i 1945 af Sigrid og Frede Bording med støtte fra en kreds af grundtvigske forældre i København.

Skolen var oprindelig privatejet. En støt vækst i elevtallet krævede efterhånden større og egne lokaler. I 1962 overgik skolen til at være en selvejende, statsanerkendt institution i forbindelse med køb af Øster Søgades Gymnasium, tidligere Molkte og Bays Latin- og Realskole skole fra 1894. Her har Bordings Friskole haft hjemsted siden august 1964.

Formål

Skolens formål er "at drive en grundtvig-koldsk friskole for børn i den undervisningspligtige alder – med tilknyttet børnehaveklasse". Med et fælles grundsyn og et nært samarbejde mellem hjem og skole som grundlag gælder som mål for skolens virksomhed:.

- at samle børn, forældre og lærere i et forpligtende fællesskab om undervisningen, klassen og skolen
- at virke for børnenes personlige, sociale og kulturelle udvikling
- at fremme elevens tilegnelse af faglige og almene kundskaber og musisk-kreative færdigheder
- at stimulere børnenes evner og lyst til at udfolde og udtrykke sig
- at udvikle elevernes forståelse for fællesskabets værdi og nødvendighed
- at dyrke det levende ord gennem fortælling, sang og samtale
- at værne om børnenes ret til at være børn

I undervisningen og skoledagen lægger vi vægt på:

- solid undervisning i de almene skolefag
- små klasser med ca. 18 elever
- alsidighed og variation i undervisningen og arbejdet
- elevernes samarbejde, selvvirksomhed og selvstændighed.
- praktisk-musiske arbejds- og udtryksformer
- fællesskabende aktiviteter som morgensang, emneuger, ekskursioner og lejrskoler
- tryghed og munterhed i skoledagen
- trivsel i klassen gennem gensidig omsorg for hinanden
- fortælling af kulturhistorier som middel til historisk forståelse
- aktivt og alsidigt samarbejde mellem hjem og skole, forældre og lærere

Som friskole fungerer vi under loven om frie grundskoler, som forpligter til at give en undervisning, "der står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen". Tilsynet hermed påhviler alene forældrekredsen, som dog med henblik på vurderingen af undervisningen i dansk, matematik, engelsk og andre fag(-grupper) også vælger en tilsynsførende uden for forældrekredsen.

Skolen er en to-sporet, udelt skole for børn i den undervisningspligtige alder fra børnehaveklasse til 9. klassesetrin. Skolen rummer ca. 365 elever, fordelt med ca. 18 elever i hver klasse. Til skolen er knyttet en fritidsordning for elever i bh.kl. – 3. kl.

Skolen er godkendt til efter 9. klasse at afholde folkeskolens afgangsprøver, som er frivillige.

Skolekredsen

Skolekredsen omfatter forældrekredsen (dvs. alle forældre, som har børn på skolen) samt andre, der føler sig knyttet til skolen og støtter dens formål. Medlemskab af skolekredsen er en ret for forældre og værger til børn på skolen. Optagelse af andre skal godkendes af styrelsen (jf. §4 i skolens vedtægter).

Skolekredsens medlemmer har ret til at deltage i og stemme på institutionens generalforsamling, der er skolens højeste myndighed. Generalforsamlingen vælger skolens styrelse og efter indstilling fra styrelsen skolens leder, der har det pædagogiske ansvar over for såvel styrelsen som undervisningsministeriet.

Alle medlemmer af skolekredsen modtager skolens årsberetning. Forældrekredsens medlemmer modtager desuden skolebladet "Inden for murene", hvori alle praktiske oplysninger og aktuelt stof i øvrigt meddeles. Efter aftale kan øvrige interesserede medlemmer i skolekredsen få tilsendt bladet.

Skolen og derigennem hele skolekredsen er medlem af landssammenslutningen "Dansk Friskoleforening" – Sjællandske Afdeling. Dansk Friskoleforening udgiver en årsberetning, der tilsendes alle medlemmer, samt "Friskolebladet", som skolekredsens medlemmer kan abonnere på gennem skolen.

Tidligere elever og forældre, der ønsker at bevare tilknytningen til skolen, er meget velkomne til fortsat at være medlemmer af skolekredsen og Dansk Friskoleforening.

Skolens bestyrelse

Skolens styrelse består af 5 medlemmer, hvoraf mindst 3 vælges blandt de skolesøgende børns forældre. Styrelsen har den overordnede ledelse af institutionen, herunder ansvaret for dens økonomi og for ansættelse og afskedigelse af skolens lærere og andet fast personale efter indstilling fra skolens leder, mens skolens leder har det pædagogiske og daglige ansvar for dens virksomhed.

I styrelsens møder deltager ud over de valgte medlemmer også suppleanterne, skolens leder og viceleder, formand og næstformand for lærerrådet samt formanden for forældrerådet.

Nuværende medlemmer af styrelsen er:

Peter Vig Jensen (formand)
Hans Jørgen Whitta-Jacobsen (næstformand)
Søren Malling
Maiken Faurbye
Jette Baden
Claus Peschardt Østergaard (suppleant)
Charlotte Lundius (suppleant)

Forældreråd

Foruden gennem styrelsen varetages samarbejdet mellem hjem og skole af forældrerådet, der består af repræsentanter for de enkelte klassers forældre.

Friskolen opstod i midten af 1800-tallet ud fra ønske om at styrke hjemmenes ret og indflydelse i skolespørgsmål. Fra Bordings Friskoles start i 1945, da skolen endnu var privat, blev der på skolens initiativ oprettet et råd, hvor pædagogiske og praktiske forhold kunne drøftes med og i forældrekredsen.

I 1962 blev skolen selvejende med valgt styrelse og vedtægtsbestemt ansvarsfordeling, men forældrerådet blev opretholdt som et uformelt organ, som arbejder for at fremme dialogen og samarbejdet imellem forældre, klasser og skolen. Rådet består af én forældrerrepræsentant fra hver klasse. Forældrerådets formand deltager i styrelsens møder, ligesom styrelsens formand deltager i forældrerådets møder.

Forældrerådet ledes af Marianne Skovgaard Hansen (formand) og Charlotte Hauch (næstformand).

Elevråd

Eleverne har to elevråd på skolen, ét for mellemgruppen (4.-6. kl.) og ét for overbygningen (7.-9. kl.). I hver af klasserne på de pågældende klassetrin vælges ved skoleårets begyndelse en repræsentant til elevrådet og en suppleant for denne. Rådene kan arrangere sammenkomster og arbejde for forslag og ønsker, der vedrører elevernes dagligdag og skolemiljøet. Der er til hvert elevråd knyttet en kontaktlærer, som efter behov deltager i rådets møder og i øvrigt bistår elevrådene med den praktiske afvikling og samordning af deres virksomhed.

Fritidsordning

Fritidsordningen (SFO) er for elever fra børnehaveklasse til 3. klasse. Den er et åbent pasnings- og aktivitetstilbud i trygge rammer, som tjener til en sammenhængende hverdag på skolen. Børnenes tid i Fritidsordningen betragter vi som deres frie tid på skolen, hvor medarbejderne arrangerer værkstedsaktiviteter som tilbud – og som supplement til elevernes adgang til fri leg og egne gøremål. Vi vil således gerne være med til at gøre børnenes tid og liv på skolen til en helhed, men vi er ingen heldagsskole!

Fritidsordningen er åben på alle skoledage fra kl. 7.45 – 9.00 og igen fra kl. 14.10 – 17.00. Herudover er den lukket på alle skolens ferie- og fridage – dog også åben i vinterferien (uge 7) og de første to uger i sommerferien.

Friskolegården

Skolen har siden 1976 haft det privilegium at råde over sin egen lejr-skole ("Friskolegården") i Klippinge på Stevns. Alle klasser har hermed adgang til en årlig og billig lejrskoletur på 3 – 5 dage. Der er der også tradition for, at hver klasse med deres forældre arrangerer en årlig weekend på gården. Og herudover kan den nu året igennem bruges til mange andre pædagogiske, sociale og private formål, for gården er til

brug for alle med tilknytning til skolen! Programmet for familieweekenderne og fordeling af opgaver varetages af Friskolegårdsudvalget, som består af en forældrerepræsentant for hver klasse. brug for alle med tilknytning til skolen! Programmet for arbejdsweekenderne og fordeling af opgaver varetages af Friskolegårdsudvalget, som består af en forældrerepræsentant for hver klasse.

Musikskolen

Musikskolens formål er at være et frivilligt tilbud til elever om undervisning i sang, dans og instrumentalspil. Med tilmelding af næsten halvdelen af skolens elever er den et godt supplement til skolens faste musikundervisning. Musikskolen ledes af Edle Nørgaard.

Foreningen Bordings Friskoles Venner

Foreningen blev stiftet i 1956 med det formål at støtte skolen økonomisk og arbejde for, at den kunne få sin egen bygning. Det lykkedes som bekendt i 1964. Foreningen, som er en frivillig sammen-slutning af forældre og andre medlemmer af skolekredsen, har fortsat som hovedop-gave at forbedre rammerne om det daglige skoleliv. Foreningen har til formål at støtte Bordings Friskole ved at stille sine økonomiske midler til rådighed for skolen enten i form af bidrag eller lån. Som medlemmer kan optages forældre/familie til nuværende og tidligere elever, tidligere elever og andre i skolen interesserede. Henvendelse om medlemskab mv. sker til bestyrelsen ved Maybritt Hämäläinen (tlf. 35 38 16 11)

Takket være gavmilde medlemsbidrag har Venerne hvert år kun-net overlade skolen et rundt beløb, der siden bliver brugt til forskellige an-skaffelser og ønsker, som det ellers er svært at få råd til. Så støt skolen ved at være med i foreningen!

Det faste årsbidrag er **100 kr.** Men man er naturligvis meget velkommen til at runde bidraget op. Bidrag indbetales på: **girokonto nr. 5 10 13 95 - Foreningen Bordings Friskoles Venner**

FAG- OG TIMEPLAN SKOLEÅRET 2004-05

Fag:	Klasser:										
	0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	
Dansk		8	8	6	6	5	5	5	5	5	
Klassens time		1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Bibel- og verdenshistorie		1	2	2	2	2	2				
Nordens historie		1	2	2	2	2	2				
Historie								3			
Samfundskundskab									2	2	
Engelsk				1	2	3	3	3	3	3	
Tysk/fransk (*1)								4	3	4	
Latin (*2)									2	2	
Matematik		5	5	5	4	4	4	4	4	4	
Geografi (*3)					1	1	1	1	1	1	
Biologi (*3)					1	1	1	1	1	1	
Engelsk				1	2	3	3	3	3	3	
Fysik/kemi (*2)								2	2	2	
Idræt		2	2	2	2	2	2	2	2	2	
Musik (*4)		2	2	2	2	2	#	#	#	#	
Billedkunst (*4)		2	2	2	2	2	#	#	#	#	
Sløjd (*4)					1	2	#	#	#	#	
Håndarbejde (*4)					1	2	#	#	#	#	
Hjemkundskab (*4)							3	#	#	#	
Valgfag: fælles-/kursusfag							2	3	4	4	
Basistimer		25									
I alt		25	22	24	23	27	29	26	29	30	31

*1) Eleverne har tysk *eller* fransk i 7.-9. kl.

*2) Latin *kan* fravælges efter efterårsferien i 8. kl.

*3) Latin *kan* fravælges efter efterårsferien i 8. kl.

*4) Faget indgår som valgfag/kursusfag

) Faget indgår som valgfag

Skolens bomærke, der er tegnet af billedhuggeren *Gunnar Hansen*, forestiller Odins to ravne *Hugin* og *Munin*, som ifølge den gamle fortælling hver morgen flyver ud over jorden for senere på dagen at vende tilbage og hviske Odin i øret, hvad de har set og oplevet. Og når de er tegnet sådan, at den ene under flugten ser frem, men den anden tilbage, hænger det sammen med det, de er udtryk for. Thi *Hugin* betyder »huen«, tanken, der flyver til verdens ende for at opdage og erobre nyt land for menneskeånden, med andre ord udsynet og fremsynet, mens *Munin*, der ser tilbage, er mindets fugl. Begge fugle er lige nødvendige, når det gælder om at blive klog på livet, men vi er ofte tilbøjelige til at glemme den ene for den anden. Man kan fortabe sig sådan i sine minder og i historien, at man glemmer at leve med og være vågen over for det, der sker, og det, man står på tærsklen til, og man kan blive så optaget af verden udenom, af sin egen tid og af den fremtid, der tegner sig for en, at man kaster vrage på fortiden og ikke vil beskæftige sig med den. I begge tilfælde mister man noget værdifuldt, ja, man er i virkeligheden med til åndelig talt at lemlæste sig selv og derved gøre sig udygtig til at leve livet.

Vi forstår derfor skjaldens ord fra det gamle eddakvad: Jeg ængstes for *Hugin*, at mer' han ej kommer; dog mere jeg ængstes for *Munin*. – Ja, for den største fare, ikke mindst for os moderne mennesker, for hvem historien ofte betegnes som noget gammelt gods, der måske kan have en vis affektionsværdi, men så heller ikke mere, er dog måske den, at vi mister mindet, den levende sammenhæng med fortiden, og derved gør os selv rodløse i nuet og værgeløse over for fremtiden.

Odin, visdommens gud, erhverver sig altså åbenbart sin visdom ved at *lytte*. Også det er værd at mærke sig i en tid, hvor man er tilbøjelig til i stigende grad at lægge alt frem for *øjet*, ikke mindst i skolen. Det er også en ganske fortræffelig metode på mange områder, men når det drejer sig om at blive klog på *livet*, så er det nu engang *hørelsen*, der må tages i brug. Så gælder det om at lytte og skabe lydhørhed i sjælen, så vi kan fornemme, hvad ravnene hvisker til os om.

Frede Bording